Budapest, 1900. Ötödik évfolyam. 118. szám. Hétfő, április 30.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 irt). Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Husz fillér.

Budapest, április 29.

(s.) Megint egy lépés azon az uton, amelyen *Darányi* Ignác tiszteletreméltó kitartással, energiával és okossággal halad a magyar társadalompolitika legnagyobb kérdésének, a mezei munkáskérdésnek megoldása felé. A magyar parasztság megmentésének kérdése ez, s egyuttal a magyar faj konzerválásának kérdése. Az alföldi földmunkások helyzetének, a mezei proletárság exisztenciájának biztositása ilyenformán nemcsak szociálpolitikai, nemcsak humanisztikus, hanem nemzeti cél is.

Helyes államférfiui érzékkel fölismerte ezt Darányi mindjárt kormányralépése után, és kormányzásának legszebb alkotásai mindenkor azok maradnak, amelyekkel a mezögazdasági legkisebb exisztenciáknak, a mezei munkásoknak és gazdasági cselédeknek a sorsát javitotta. Ezeknek az alkotásoknak közös vonásuk bölcs emberszeretet és politikai éleslátás mellett az eredeti magyar voltuk, az, hogy semmiféle külföldi törvényt nem utánoznak, hanem ugyszólván a magyar földből nöttek ki; tisztára a mi speciális viszonyainkhoz alkalmazkodnak. Magyar a lelkük ezeknek a törvényeknek és igy megtalálják könnyen az utat a magyar nép lelkéhez.

Ilyen szinmagyar törvénynek készül az is, amelynek a tervezete most került nyilvánosságra: az „Országos Gazdasági Munkás- és Cseléd- Segélypénztár"-ról alkotandó törvény. Régi, nehéz problémája a munkásvédelemmel foglalkozó törvényhozásnak mindenütt a munkás betegsegités intézményének a mezei munkásokra való kiterjesztése. Németországban, az állami munkásvédelem klasszikus hazájában hosszas habozás után is félve nyultak hozzá, mig végre Poroszország megcsinálta a kötelező munkásbiztositást a mezögazdasági alkalmazottakra nézve is, az ipari munkásbetegsegités sablonjai szerint. Az eddigi eredmények nem nagyon biztatnak azzal, hogy ez az intézmény bevált. Ami természetes is, mert az agrármunkások dolgát nem lehet az ipari munkásoknál használt kaptafára huzni. Még Németországban sem. Annál kevésbé lehetett erre gondolni minálunk. Nálunk először is az ipari munkások betegsegitő intézménye sem vált be annyira, hogy *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter, nagyon helyesen, egyik legsürgősebb feladatának jelölte meg a segitőpénztárak reformját, amely éppen most előkészités alatt van. Azután meg a mi mezei munkásviszonyaink merőben különböznek minden más ország hasonló viszonyaitól; a magyar agrárszocializmus speciális magyar betegség, amely speciális magyar terapiát igényel.

A gyógyitásnak ezt a magyar módját szerencsésen találja el ez a mostani tervezet is. Nem kötelezöleg, hanem fakultativ módon tervezi az országos segitőpénztár létesitését, amely nem lesz sem állami, sem községi, hanem országos jellegü, az állam és a földbirtokosok hozzájárulásából, s a munkások heti husz filléres befizetéseiből fenntartott intézmény. Tagja lehet minden mezei munkás, gazdasági cseléd, aki hajlandó és képes heti husz fillért fizetni, söt valamennyire még azokról is gondoskodik, akiknek ez a heti husz fillér is sok. Ezzel a csekély befizetéssel szemben az intézmény biztositja a munkásokat mindenféle baleset, betegség, öregség, rokkantság esetére és haláluk után gondoskodik a hátramaradott családtagok szükös megélhetéséről is. Persze, ez a husz fillér nem lesz a főjövedelme a pénztárnak, mert első sorban az állam és a birtokosok hozzájárulása fogja fenntartani. A husz fillérek csak csekély részét fedezik majd az elöreláthető kiadásoknak, de helyes mégis, hogy csak ennyit és hogy *éppen ennyit* kivánnak a munkásoktól a sok mindenféle kedvezmény fejében. Mert ez a husz fillér tipussá lett. Ezzel sarcolják most a népboldogitók a hiszékeny falusi népet a adnak érette neki maszlagot, amelytől elbódul. Az uj intézmény, ha a tervezet megvalósul, nyugodt jövöt biztosit majd a husz fillérekért és egyuttal ellenmérge lesz a maszlagnak is, amely ekként lassan-lassan ki fog pusztulni.

Csak a legelső sorban érdekelt gazdatársadalomban legyen elég önzetlenség a megvalósitásra és elég okosság annak a belátására, hogy *ez* az önzetlenség meghozza a maga dus jövedelmét. A birtokosnak a maga hozzájárulása még inkább megtérül, mint a munkásnak az ő heti husz fillérje. Erre az igazságra könnyen rájöhet a józan belátás.

Hegedüs Sándor tul a Dunán.

— *Távirati tudósitás.* —

Szombathely, április 29.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter fáradhatlan kitartással folytatja tanulmányutját az ország különböző vidékein létező ipari és kereskedelmi viszonyok megismerése céljából. A mai és holnapi napot a Dunántul meglátogatásának szentelte, hogy megszemlélje a Rába vizi erejének felhasználásával létesitett ikervári villamos telepet és az e telep által táplált különböző müveket. A miniszter tegnap este 10 órakor indult el Budapestről, *Ludvigh* Gyula, a Magyar Államvasutak elnökigazgatója, *Banovits* Kajetán miniszteri tanácsos, *Vértessy* Kalmán osztálytanácsos és *Hollán* Sándor miniszteri titkár kiséretében.

REGÉNY.

UJ FÖLD

Irta: KNUT HAMSUN

(73)

— Persze. Azért voltam bátor... Én éppen azt állitom, hogy elsőrangu költők.

— Az Istenért; hát miért nem beszélnek már másról is? Ebben a társaságban van egy ember, aki nemrégiben nagyon sok pénzt veszitett a rozs üzletén. Nos ez nagy csapás, igen nagy. És az az ember nem roskad össze a veszteség sulya alatt s most ujabb kivitelt kezd. Tudom, az alkalmazottai mondták, hogy azon fáradozik, hogy egy külföldi hajógyárt kátránynyal lásson el. És erről az emberről nem is beszélnek.

— Óh én megengedem, hogy nem igen értek a kereskedelemhez, — de...

— Nem az a baj, hogy nem ért, hanem az, hogy semmi szimpatiát nem érez iránta. Annyi rangbeli költő van itt, itt van Ojen, itt van Paulsberg es itt van Irgens, hogy ne is emlitsek többet, ... Ez Norvégia ifjusága. Olykor találkozom velük az utcákon. ugy elsuhannak mellettem, mint ahogy igazi költőknek el kell suhanniok az olyan egyszerü ember mellett, mint aminő én vagyok. Duzzadnak az uj eszméktől, illatosak a kölni viztől, szóval tökéletesek. Ha idejönnek a Grandeba, minden ember elhallgat, pszt! csend! A költők beszélnek! Mikor hazamennek, bizonyosan akkor is igy van a dolog: csend! A költők dolgoznak! Az emberek már messziről megsüvegelik őket s az ujságok abban a helyzetben vannak, hogy a nemzetnek tudtára adhatják: Paulsberg költő ur, Hönetosba meg kirándulásra. Szóval....

Gregersen már nem birta tovább, hisz ő maga irta a hönetosi kirándulásról szóló hirt. Kiabált.

— No maga pompásan tud szemtelenkedni. Mintha nem is tudna egyebet.

— Nem értem, hogy hogyan tud valaki igy feldühödni — mondta Milde. Paulsberg is mondta, hogy hallgassuk türelemmel.

Szünet.

— Szóval az ifju költők iránt mindenki megteszi a kötelességét. Most csak az a kérdés, hogy az ifju költők megérdemlik-e ezt a nagy tiszteletet. Nem tudom. Elvégre én nem ismerem valamennyit s lehetséges, hogy a jobbakat nem ismerem. Hát van-e általában valaki, aki a többit árnyékba helyezi? Vagy mindegyik csak eszkimó költész? Le akarok számolni...

— Mondja csak atyafi — kezdte Gregersen.

— Mondom, mindjárt... Számoljunk. Ojen legutolsó költeménye kivételével majdnem valamennyit ismerem. Azt tartom, hogy valamennyi költemény egyformán jó, de egyik sem jobb.

— Nagyon szomoru volna, ha igaza volna — mondta az ügyvéd.

— Szomoru, nagyon szomoru.

— És nem lehet rajta segiteni.

— Nem, nem, nagyon helyes.

— Nem, nem, nagyon helyes. De nem szabad elfelednünk, hogy valamikor jogunk volt hozzá, hogy büszkén és nagy hangon beszéljünk. Iróink nem olyan tehetségek, akiknek müveit olvasni kell, nemcsak lobogó tüzoszlopok, uttörők — leforditják őket német nyelvre. Ezt addig lehet folytatni, amig végre rájönnek az emberek, de ha nagyobb értéket tulajdonitunk nekik, abból nagy baj lehet. Az ifjuság azt hiszi, hogy ő vezet, selyemben kérkedik, könyveket gyárt és a világot a Grandeból szemléli. E közben az ország politikai konfliktusokba keveredik és az ujságok kiabálnak, de a storthing, az hazamegy. — Nos, mi van ebben? mondja az ifjuság — azért minden éppen olyan rendben van, mint volt azelőtt. Hát nincsenek-e uttörőink?

Végre Gregersen is megszólalt:

— Mondja csak atyafi, hogy is hivják magát — nem gondolja maga, hogy nagyon furcsa szerepre vállalkozott mostanában? Maga nagyon naiv lélek. Ide betoppan közénk, az Isten jobban tudja, hogy miféle faluból érkezett, s azt hiszi, hogy az egész város a maga eszét bámulja, mikor beszél s azt hiszi, hogy az csupa uj dolog, amit beszél. Pedig nem más a beszéde, mint az autodidakták fecsegése...

Erről eszembe jut egy történet, amely mindig eszembe jut, valahányszor magát látom. Tudja, a Vinjéről van szó benne, arról a Vinjéről, aki szintén autodidakta volt. Egyszer ez az ember meglátta, hogy a felvágott krumplin egy gyürü képződött. Falusi létére, bizonyosan fogja tudni, hogy tavasz táján rendesen violaszinü ábra szokott keletkezni a burgonyában. Vinjét annyira meglepte ez a gyürü, hogy menten nekiült és egész könyvet, értekezést irt róla. Aztán elvitte Fearnleynek ezt a könyvet, megkérte, hogy olvassa el, mert ez aztán a találmány. Hogy ez igen szép, mondta Fearnley, megoldotta a feladatot. De meg kell vallanom, hogy ön előtt már egy pár évvel tudták a dolgot, még pedig olyképpen, hogy a régi egyiptomiak beszélgettek már róla... Kétezer éve lehet mindössze... Kétezer, haha! Mindig erre a történetre gondolok, valahányszor magával vagyok. Nem tehetek róla, ne vegye rossz néven.

Szünet.

— Nem, nem veszem rossz néven — felelt Koldevin. — De ha jól megértettem, hát egy véleményen vagyunk. Ön ugyanis ugyanazt tudja, amit én mondok és én tudok.

(Folytatása következik.)

Lapunk mai száma nyolc oldal.

ben. A vonat, amelyet *Kovács* Lajos üzletvezető kisért Győrig, reggeli öt órakor érkezett *Sárvárra*, ahonnan hét órakor az iparvágányon a cukorgyárba vitte a minisztert és kiséretét.

Hatvany Deutsch Béla teritett asztallal várta vendégeit, akik a villásreggeli után megtekintették a cukorgyárat, majd nyolc órára visszatértek a *sárvári pályaudvarra*. Ott a miniszter fogadására *Reiszig* főispán vezetése alatt nagy küldöttség jelent meg, amely lelkesen üdvözölte. A fogadására megjelent közönség soraiban ott voltak az ikervári elektromos müvek részvénytársaságának francia és belga részvényesei is. *Reiszig* főispán lelkes beszédben üdvözölte a minisztert, mire *Hegedüs* miniszter elismerő szavakkal és különösen meleg rokonszenvvel emlékezett meg Vasvármegye gazdasági és kulturális előrehaladásáról és örömét fejezte ki a fölött, hogy ezen haladás egyik kiváló bizonyitékát, az ikervári elektromos müveket megtekintheti.

Lelkes éljenzés követte e szavakat, mire a miniszter hosszu kocsisor kiséretében Ikervárra hajtatott, ahol a község határán az egész lakosság élén *Bárdossy* plébános ü üvözölte. Innen kocsin folytatta utját a miniszter a villamos müvek megtekintésére. A Rába-duzzasztónál állapodott meg először a társaság, hogy megszemlélje a hatalmas müvet, amely a Rába folyóból egy mesterséges csatornába 22 köbméter vizet terel el másodpercenként.

A csatorna 5 kilométer utat téve meg, 8 méter magasságból esik le, roppant erejével 5 turbinát hajt, amelyek dynamo-géppel kapcsolatba hozva két vármegye területét látják el villamos erővel. Az előállitott villamos áram 2000 lóerőt képvisel és 150 kilométer távolságra vezettetik el. Három turbina már 1897 eleje óta van működésben és 65 kilométer hosszu vezeték segitségével a 30 kilométer távolságban levő Szombathely városát látja el villamos árammal. E vezeték látja el Szombathely városát világitással, ez hajtja a városi villamos vasutat, ez szolgáltatja a szükséges hajtó-erőt az ottani kolbászgyárnak, kielégiti Sárvár világitási szükségletét, az Ella-malom működésére a szükséges erőt szolgáltatja és végül Ikervár világitására, vizvezeték hajtására, villamos cséplés és szántás elősegitésére szolgál; az ujabban létesitett két turbina a 150 km. hosszu soproni vezeték segitségével a 65 km. távolságban levő Sopron város világitására és az ottani uj villamos vasut hajtására szolgáltatja a villamos erőt, és egyéb müveket is táplál. E nagyszerü mü nemcsak Magyarországon páratlan, hanem egész Európában példa nélküli, hogy a villamos áramot 65 kilométernyire elvezessék. A miniszter több mint egy óra hosszat időzött a turbina-házban, élénk érdeklődessel haligatva dr. Edelmann Sebő és Gotthard Benő igazgatók magyarázatait, majd melegen gratulált gróf *Batthyány* Lajosnak, mint akinek a mü létrehozásában az oroszlánrésze volt.

A miniszter azután visszatért az ikervári grófi kastélyba, ahol kiséröivel együtt gróf Batthyány látta vendégül déjeunerre. Ebéd után megtekintette a miniszter a péterfai majorban a villamos cséplőgép működését, Sárváron a villamos erőre berendezett Ella-malmot és Sárvárról tovább utazott Szombathely felé, ahová egy akkumulatoros kocsi vitte.

Délutáni négy óra után robogott be a miniszter vonata a földiszitett szombathelyi pályaudvarra, ahol az egybegyült közönség zajos éljenzéssel fogadta a minisztert. A város nevében Ehen Gyula polgármester lelkes beszéddel üdvözölte, mire a miniszter köszönetet mondva elismeréssel emlékezett meg Szombathely város kulturális előrehaladottságáról. Ezután kiséretével együtt villamos kocsin végig ment a diszesen fellobogózott városon a közönség éljenzéseitől kisérve. A miniszter megtekintette a villamos központot, majd a főispánnál levő szállására hajtatott, ahol esti 6 órakor a küldöttségek tisztelgését fogadta.

Este 8 órakor gróf *Batthyány* Lajos a miniszter tiszteletére a Sabaria-szállóban 150 teritékü vacsorát adott, amelyen a megye és a város intelligenciája teljes számban jelent meg. Az első felköszöntőt gróf *Batthyány* Lajos mondta a királyra, majd a minisztert köszöntötte föl lelkes szavakban.

Bezerédy István megyei főjegyző *Ehen* Gyula polgármester és dr. *Engel* Sámuel szinién a minisztert köszöntötték fel lelkes szavakban mire, az nagyszabásu beszédet mondott.

Miután köszönetet mondott a lelkes fogadtatásért, rámutatott az ikervári villámfejlesztő telepre.

Mi magyarok — ugymond — most már abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy megcáfoljuk ezt a régi közmondást, hogy ex oriente lux. Nem onnan jön nekünk a világosság, nekünk Ikervárról jön az. És pediglen sajátságos dolog, a világosság nekünk egy régi arisztokrata családnak kiváló tagjától jő hozzánk, még sajátságosabb, hogy a városokból jő és még különösebb, hogy nemcsak világosságot áraszt, hacem motorikus erőt is ad. Nekünk pedig, Magyarországnak, nem kell egyéb, csak ez a kettő: *világosság és mozgató erő!* (Zajos tetszés.) Mert van nekünk ó józan eszünk és van bennünk elég anyag, hogy dolgozni tudjunk és csak meg kell bennünket inditani, hogy világitsunk. Gróf Batthyany Lajos egy nagy vidéken vállalkozott erre. Ezért hálát érdemel. De az ő motorikus ereje és az ő világitó ereje ott maradt volna azokban az akkumulátorok ban, ha nem lett volna recencióra alkalmas anyag. És ez volt Vas vármegye és Szombathely város. Ez bizonyitja azt, hogy itt a szerencsés véletlen összehozta azt, aki tud kezdeményezni és azt, aki a kezdeményezést fel tudja fogni és el tudja fogadni; mert hisz nálunk Magyarországon megint az a baj, hogy csak kezdeményező van elég. De Batthyány gróf példája biztató arra, hogy ez az erény — mert ez erény különb, mint bárminő hazafias erény, mert ez többet használ az országnak bármely hazafias erénynél, — ha ez az erény elterjedt az országban, annak felvirágzásában kételkedni nem lehet és nem szabad.

Engem, ugymond, ebben az esetben különösen jelenlegi hivatalos minőségemben érdekel a dolog, mert én kereskedelmi és iparminiszter vagyok. (Élénk éljenzés.)

Nekem soha eszembe nem jutott, hogy miniszter legyek és ha Széll Kálmán miniszterelnök nincsen a világon, valószinüleg sohasem is lettem volna az. Azt is megmondom: miért. Mert én soha életemben stréber nem voltam. En soha ezt a szájamon ki nem mondtam, hogy nem akarok miniszter lenni, mert akik miniszterek akarnak lenni, azok azt mondják, hogy nem akarnak azok lenni. Engem a dolog azért érdekel, mert ha eltaláljuk azt, hogy Magyarországon a szunnyadó erőket miképp villanyozzuk fel elektricitással, a lusta, tunya tehetségeket miképp tudjuk motorikus erőkkel mozgásba hozni, meg vagyok győződve arról, hogy haladásunk gyorsaságával Amerikát le fogjuk győzni. Azon a vidéken, ahol jöttem, mindenütt rátaláltam a motorikus erőre és a világitásra is. Ebből látom én azt, hogy milyen szépen tudjuk mi Darányi barátommal egyeztetni a tárcáinkat. Példát adott rá Batthyány, hogy meg lehet mozditani a földmivelést, a városokat, fel lehet virágoztatni mindanynyit az elektrikus erő által. Ez az elektrikus erő azonban nemcsak fizikai jelenség, hanem erkölcsi jelenség is, mert a fizikai mozgató erőknek kizsákmányolása adja meg az erkölcsi erőt a nemzeteknek a haladásra. (Zajos tetszés.) Azt kivánja tehát Vasvármegyének és Szombathely városának, hogy követve gróf Batthyany példáját, a motorikus és világitó erőknek ne csak fizikai erejét érezzék, hanem érezzék erkölcsi erejét is a város és a vármegye minden egyes ugy férfi mint nőtagjának, mert akkor ő (a miniszter) fogja azt az erkölcsi erőt kizsákmányolni a magyar ipar és kereskedelem felvirágoztatására. (Hosszantartó zajos éljenzés.) A házigazdat élteti.

Delhaes lelkes francia beszédben a minisztert, a Batthiány grófi családot és a két ügyvivő igazgatót köszöntötte fel. Szavaira *Hegedüs* miniszter és Batthyany Lajos gróf feleltek francia nyelven. *Reiszig* Ede főispán Batthyanyt, mint a liberalizmus és a magyar államesszme egyik kiváló bajnokát köszöntötte fel.

Felköszöntőket mondtak még: dr. *Feldmann* ügyvéd, *Deutsch* Tivadar stb. A társaság a késő éjjeli órákig maradt együtt.

BELFÖLD.

Kohl Medárd — kanonok. A hivatalos lap mai száma a következő egyházi kinevezéseket jelenti:

Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére az esztergomi főkáptalanban *Boltizár* József felszentelt püspök és éneklő kanonoknak az olvasó kanonokságra, dr. *Blümelhuber* Ferenc őrkanonoknak az éneklő kanonokságra, *Szilányi* Ferenc főszékesegyházi főesperesnek az őrkanonokságra, *Pellet* József választott püspök és komáromi főesperesnek a főszékesegyházi főesperességre, végül *Maszlaghy* Ferenc cimzetes prépost és legidősebb mesterkanonoknak a komáromi főesperességre való fokozatos előléptetését jóváhagyván, az ekként megüresedő mesterkanonokságot dr. *Kohl* Medárd pápai praelatus és hercegprimási titkárnak adományozom.

Kelt Bécsben, 1900. évi április hó 17-én.

FERENC JÓZSEF, s. k.

Dr. *Wlassics Gyula*, s. k.

Sorrendben az utolsó, de jelentőség dolgában az első *Kohl* Medárd kanonoki kinevezése. Jelentőssé és közérdekűvé teszi nemcsak a hercegprimás népszerü titkára iránt érzett igaz rokonszenv, de az a körülmény is, hogy az egyházi hatóság a most betöltött kanonoki állásra első sorban *Molnár* János országgyülési képviselőt ajánlotta. A Széll-kormány habozás nélkül mellőzte azt a férfiut, aki az elkeresztelések meginditásával és féktelen agitációjával a felekezeti harcot szitotta föl és ugyszólván megteremtője volt annak a pártnak, amely a szabadelvü intézmények romjain keresi a magyar nép és Magyarország jövőjét. Annál szerencsésebb volt választása Kohl Medárd kinevezésével, aki a bencés-rend kolostorában, majd a fenkölt lelkü hercegprimás oldalán oly légkörben nevelkedett föl és dolgozott, ahol a mély vallásosság lángoló hazaszeretettel, türelemmel, békülékenységgel párosul. A pannonhalmi tisztes kolostorból követte Kohl Medárd főapátját az esztergomi rezidenciába s mellette működött azóta hiven, odaadással, fiui szeretettel, egy alkalommal önfeláldozóan életét megmentve. Talán nem is a véletlennek találkozása, hogy *kinevezése ugyanazon a napon kelt*, amelyen nyolc esztendővel ezelőtt ez önfeláldozó tette által még rokonszenvesebbé vált egyénisége. Az utolsó napokig a bencés-rend névtárában, mint hivatalánál fogva távollevő tag volt bejegyezve, mig most végleg megvált a bencés-rendtől. Kinevezése uj fordulópontot mutat rokonszenves pályáján, mely elvezeti őt fényesnek igérkező jövőjéhez.

*

Kohl Medárd, az uj kanonok, most 41 éves. 1859-ben Radnafalván Vasmegyében született. Szülői egyszerü német származásu földmüvesek. Szombathelyen végezte a gimnázium hat osztályát s azután belépett a bencés-rendbe. A budapesti tudomány-egyetem tanári oklevelét megszerezvén, szerzetének több gimnáziumában tanárkodott, mignem 1886-ban Pannonhalmára ment s ott csakis a német irodalmat tanitotta. Itt érte az a kitüntetés, hogy Vaszary Kolos, mtnt főapát, 1888-ban titkárául kinevezte a Rómába költözött Haudek Ágost helyett. A főapát annyira megszerette titkárát, kinek óriás munkabirásáról sokat beszélnek papi körökben, hogy magával vitte Esztergomba is, mikor hercegprimás lett. Kohl Medárd csak a hercegprimás iránti személyes ragaszkodásból maradt meg bizalmi állásában, melyet oly sokan irigyeltek tőle és amely legkevésbé sem felelt meg hajlamainak. Gyakran mondta:

— Pannonhalmán boldog napokat éltem. Ha elvégeztem a dolgomat, a szabad természetben gyönyörködhettem, vagy könyveimmel foglalkozhattam, — itt hajnaltól estig a koldusok és az álláskeresők százával kell vesződnöm.

Kohl Medárd egész nap a hercegprimás személye mellett szokott lenni. Reggel az istentiszteletnél segédkezett neki, reggeli után a folyó ügyekről referált, azután az audienciák dolgában intézkedett. A hercegprimásnak van ugyan külön fogadási napja, — a csütörtöki nap — de a kihallgatásra olyan sokan jelentkeznek (naponkint 60—100 kérvényező is), hogy a primás naponkint 11—1 óra közt is kénytelen fogadni. Kohl Medárd azonkivül minden utjára el szokta kisérni a hercegprimást.

Zsinat Nagyszebenben. Mint egy *nagyszebeni* távirat jelenti, a görög-keleti román érseki zsinatot ma *Meianu* metropolita veni sancte-val megnyitotta. A metropolita nagy tetszéssel fogadott beszédet mondott, melyben mindenekelőtt hangoztatta a király, mint az egyház legfőbb védura iránti hűséget és meleg szavakban mondott köszönetet a kormánynek a lelkészi kongruának az erdélyi érseki egyházmegyében közmegelégedésre végrehajtott rendezéséért. A király nevének emlitésénél a kongresszus összes tagjai felállottak és sétreaska kiáltásokba törtek ki.

KÜLFÖLD.

A háboru.

— *A Budapesti Napló* táviratai. —

London, április 29.

A Reuter-ügynökség jelenti *Bloemfonteinből* tegnapi kelettel: Hir szerint az angolok *Tabanehut* stratégiai fontossága miatt továbbra is megszállva fogják tartani, főleg azért, hogy a boerok jövendőbeli portyázó vállalatainak utját vágják. A boer kommandók, melyek Tabanehu felé vonultak, most nagyon leolvadnak, amennyiben a boerok nyugodtan hazamennek. Azt mondják, hogy kényszeritették őket a harcra, bár az angoloknak hüséget esküdtek. Elfogott levelekből és más forrásokból kiderül, hogy a meghódolás sok esetben éppen azért történt, hogy minden pillanatban ujból megkezdhessék az ellenségeskedést és portyázó vállalatokba foghassanak az angolok összekötő vonalai ellen. Azt hiszik, hogy szigoru intézkedéseket fognak tenni a tényleges lefegyverzés végrehajtására.

London, április 29.

A Reuter-ügynökség jelenti Maseruból tegnapi kelettel: Ma reggel *Tabanehu* irányában több órán át tartó tüzelést hallottak. Ez ütközet kimeneteléről azonban mit sem tudnak. A Wepenerből és Dewetsdorpból visszavonuló boerok nem az uton mennek, hanem a földeken át, hogy a basutók földjének határáról ne figyelhessék meg őket.

Ugyanez az ügynökség jelenti Tabanehuból e hó 27-ikéről: A Rundle és Hamilton tábornokok parancsnoksága alatt álló osztályok minden incidens nélkül ideérkeztek. Mint jelentik, a lovas csapatok Tabanehutól keletre 10 mérföldnyire egy kisebb ütközetet vivtak a boerokkal.

Warrenton, április 28.

Minthogy a boerok tegnap a hid közelében levő sáncokból meglehetős sürü[illegible] lövöldözt[illegible], az angol tüzérség tüzelt rájuk, mi[illegible]ben a katonai léghajó jó szolgálatokat tett. Az angolokn[illegible]k nem volt veszteségük. (*Reuter.*)

London, április 29.

A Reuter-ügynökség jelenti Pretoriából e hó 26-ikáról: A kormány által kiküldött müszaki szakértők meg vannak győződve arról, hogy a johannesburgi *Begbie-gyárban* történt robbanást *szándékosan idézték elő* dinamittal vagy nitroglicerinnel. Egy földalatti folyosót fedeztek fel, mely egy lakatlan házból vezetett addig a helyig, ahol az első robbanás történt. A vasuti forgalmat a Delagoa-öböl felé megszakitották, hogy a gyanus egyének elmenekülését megakadályozzák. A letartóztatottak közt van a *Begbie*-cég főnökének egyik fia, *Begbie* William is. Az ideiglenes szabadlábra helyezése érdekében felajánlott óvadékot visszautasitották.

London, április 27.

A Reuter-ügynökség jelenti Kimberleyből tegnapi kelettel: Methuen tábornok parancsára az elesett *Villebois-Mareuil* boer tábornok boshofi sirján *szép emlékkövet* emelnek francia felirással.

Hága, április 29.

A boer küldöttség május 1-én Amsterdamba utazik és május 4-én Rotterdamból a Maasdam gőzösön Amerikába indul. Dr. *Leyds* és *Müller*, Oranje állam ügyvivője Európában maradnak.

Washington, április 28.

A szenátusban *Pettigrew* ujból inditványt nyujtott be, melyben a boerok iránti szimpátia és az a remény jut kifejezésre, hogy küzdelmüket siker fogja koronázni. *Lodge* az inditványnak bizottsághoz való utasitását inditványozta. *Pettigrew* ezt ellenezte. A szavazásnál, melynél 31-en szavaztak Lodge inditványára és tizenegyen ellene, a Ház határozatképtelenségét konstatálták, mire az ülést berekesztették.

HIREK.

Budapest, április 29.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Április 30-án uj előfizetés nyilik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megujításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hir.** Báró *Dániel* Ernőt Pancsova város törvényhatósága diszpolgárrá választotta.

— **Egy iskolai igazgató ünneplése.** *Nagykőrösön* őszinte, igaz örömöt okozott Ádám Gerzson főgimnáziumi igazgatónak királyi tanácsosi cimmel történt kitüntetése. A főgimnáziumi, képezdei tanári testületek, a református tanitói testület és a polgármester vezetése alatt a városi tisztikar üdvözölte a kitüntetett érdemes tanférfiut, aki 44 éve tanár és 25 éve áll a nagykőrösi főgimnázium élén. Este a tanuló ifjuság fáklyás zenét rendezett tiszteletére.

— **A magyar zarándokok a pápánál.** *Rómá*ból telegrafálják nekünk, hogy a pápa ma, vasárnap délelőtt fogadta a Szent Péter templomban a Rómába zarándokolt magyarokat az osztrák, cseh, belga, olasz és lengyel zarándokokkal együtt. Vagy negyvenezer hivő volt együtt a templomban, jó részük nemzeti viseletben, festői képet adva a hatalmas tömegnek. A rengeteg sokaságban is kiváltak a magyar zarándokok a fényes nemzeti öltözetek nagy számával. A pápát lelkes ovációban részesitették.

— **Az Országos Középiskolai Tanáregyesület** választmánya ma délelőtt, *Beöthy* Zsolt elnöklete mellett ülést tartott, melyen ugy a fővárosi, mint a vidéki tagok nagyszámban jelentek meg. Az elnök megnyitó beszédében megemliti, hogy a közoktatás érdekében is álló fizetésügy egy nagy lépéssel haladt előre. Maga a kormányelnök igért komoly és állandó megfontolást és a parlamentben minden felszólalója az ügy komolyságához méltóan beszélt, pedig a parlament a közvélemény kifejezője. Ez tehát a középiskolai tanárok érdekei mellett van. Ennek a kedvező helyzetnek fenntartására buzditja a gyülést és ajánlatba hozza, hogy a parlamentben felszólalt képviselőknek mondjon köszönetet az egyesület. Előterjesztette továbbá az elnök, hogy *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter jó egészségben, friss munkakedvben tért vissza hosszas betegsége után. Az ő kezében nyugszik a középiskolák és tanáraik lét- és fejlődési kérdése. Kéri, hogy visszatérte alkalmából üdvözöljék, abban a reményben is, hogy ő fogja ügyüket dűlőre vinni.

Dr. *Négyessy* László főtitkár jelentése szerint az egyletnek jelenleg 1300 tagja van; a körök szorgalmasan dolgoznak és pedig ugy tanügyi, mint társadalmi kérdésekkel. Az igazgatóság megállapitotta az ez évi ülések ügyrendjét.

Most a gyülés legfontosabb pontjára: *a philológiai versenyek szabályzatának* tárgyalására tért át a választmány. A philológiai versenyek szabályzatát a főtitkár, mint a saját egyéni javaslatát terjeszti elő. A vidéki körök a legtöbb helyen helyeslik a versenyek eszméjét, mely abban áll, hogy az országos középiskolai tanáregyesület évenként egyszer országos versenyt rendez az érettségi vizsgálatot tett tanulók közt, a középiskola nyelvi és irodalmi tanulmányai körébőt. A dolgozatokat szaktanárokból alakitott bizottság birálja meg. E birálat alapján az igazgatóság odaitéli a legjobb dolgozatnak a 100 aranykorona első és az utána következőnek az 50 aranykorona második pályadijat. A választmány, *Kiss* Gábor (N.-Bánya), dr. *Kardos* Albert (Debrecen), *Rados* Ignác és dr. *Wagner* Alajos (Budapest) felszólalása és az előadó szavai után a versenyek rendezését általánosságban egyhangulag elfogadta. Az egyes pontok részletes tárgyalásánál hosszabb vita folyt, mely a szövegben tett néhány stiláris módositással ért véget. Végül *Riez* Ferenc, a temesvári tanári kör részéről tett jelentést, a julius hó 3. és 4-én ott megtartandó közgyülésről.

— **Egy orosz nagyhercegnő temetése.** Kievből telegrafálják: *Alexandra Petrovna* nagyhercegnőt ma az általa alapitott Pokrov-zárdában, ahol Anasztázia nővér név alatt töltötte életének utolsó szakát, minden pompa nélkül eltemették. A gyászszertartáson megjelent a császári ház számos tagja, sok főméltóság és nagy néptömeg.

— **Nagy szerencsétlenség a párisi kiállitáson.** Három táviratot is kaptunk ma Párisból, azt jelentve hogy a világkiállitás területén nagy szerencsétlenség történt. Több halott és sok sebesült van; az első két távirat öt, a harmadik, amely esti fél 8 órakor adatott föl, már hét halottat jelent és tiz sebesültet, de alkalmasint sokkal nagyobb a sebesültek száma. Külföldi egy sincs a halottak közt. A kiállitásból a hozzá nem tartozó „Globe céleste" nevü panorámába vezető *gyaloujáró szakadt le* ma délután 4 órakor és szerencsétlenségre a beomlás pillanatában nagyon sokan jártak a viaduktszerü gyalogjáró alatt. Még most is dolgoztak rajta, de a vállalkozók elhordatták a támoszlopokat, — hogy időnek előtte, annak a mai szerencsétlenség szomoru bizonyitéka lett. Képzelhető, hogy micsoda baj esett ott, amikor, a távirat szerint, a kiállitás területén dolgozó összes munkásokat odarendelték a romok eltakaritása végett. A halottak közt négy férfi, két asszony és egy leányka holttestét huzták ki a romok közül. *Loubet* elnök parancsörisztjét küldte a szerencsétlenség szinhelyére, hogy értesülést szerezzen.

— **Életmentő tábornok.** A berlini Thiergartenben tegnap délelőtt az állatkertben, a Liechtenstein-hid mellett izgalmas jelenet játszódott le. Egy éltesebb asszony a folyóba vetette magát. Az éppen akkor arra lovagló gróf *Berchtensleben* tábornok, a gárdalovassági hadosztálynak volt parancsnoka azonnal leugrott lováról és teljes egyenruhában utánaugrott az asszonynak, akit ki is mentett a vizből és azután hazalovagolt. Az életunt 65 éves asszonyt azonban annyira megviselte a kiállott izgalom, hogy a kórházban, ahová szállitották, tiz perc mulva meghalt.

— **Hatszáz kivándorló.** Május elsején, mint egy kőnyomatos hirül adja, *hatszáz lélek indul utnak Bácsmegyéből* a hegyes-feketehegyi állomásról, hogy Németországban keressen uj hazát. A kivándorlók Hegyes, Szeghegy, Feketehegy, Sóvé, Ó-Kér, Kis-Kér s a többi szomszédos községekből valók, részben németek, de nagyobbára olyan magyarok, akik egyetlen szót sem tudnak másképp, mint magyarul. A kivándorlók között aránylag nagyon sok a fehér cseléd. Hegyes község maga több mint ötven leánynyal járul az uj hazát kereső sokasághoz. Rendkivül el vannak keseredve földhöz ragadt szegénységük miatt s hiába minden intés, szándékuktól el nem térithetni őket. Pedig akik eddig kivándoroltak Németországba, nagyon szomoru leveleket küldözgetnek haza és többen közülük már gyalogszerrel elindultak hazafelé.

— **A debreceni diákkongresszus.** *Debrecenből* táviratozzák: A diákkongresszus ma megkezdte tulajdonképpeni tanácskozásait. Délután két órakor az ifjak tiszteletére diszebéd volt a Bika-szállóban, amelyen több mint 200 személy vett részt, az asztalfőn Debrecen notabilitásaival. A király megbizásából König osztályfőnök táviratot intézett a kongresszushoz, amelyben tudatja, hogy ő felsége köszönettel tudomásul vette az ifjuság hódolatát. Üdvözlő táviratot küldött *Széll* Kálmán miniszterelnök is. Banket után az ifjuság a nagyerdőbe vonult, ahol mulatságot rendeztek a tisztelettükre.

— **A F. M. K. E. népkönyvtárai.** A *Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület*, amióta *Thuróczy* Vilmos cs. és kir. kamaras, Nyitra vármegye főispánja az elnöke, mind nagyobb agilitással és eredménynyel lép föl a nemzetiségi izgatások által behalózott Felvidéken. Majd minden esztendőben, nagy anyagi áldozatok árán, egy-egy óvodát vagy olyan intézményt létesit, mely a tőt anyanyelvü lakosság megmagyarositását jelentékenyen elősegiti. Csak nemrégiben *Bajmóc* nyitravármegyei községben nyitott uj óvodát, amelyet máris 60—70 gyermek látogat állandóan, ujabban pedig dr. *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter nagyvonalu támogatása mellett, egyszerre négy helyen állitott föl népkönyvtárakat: *Verbó* nyitramegyei, *Hodoksbánya* és *Apát-Marót* hontvármegyei és *Nagy-Kürtös* barsvármegyei községekben. Ezeket a népkönyvtárakat, az egyesület elnökségéhez beérkezett jelentések szerint, olyan nagy érdeklődéssel fogadta és használja a nyelvhatárok tótmagyar lakossága, hogy az egyesület ujabb tiz népkönyvtár engedelyezését fogja kérni a földmivelésügyi miniszertől.

— **Halálozás.** Id. özvegy tolcsvai *Bónis* Sámuelné, született nagyréthi Darvas Erzsébet ma, vasárnap reggel 86 éves korában meghalt. A nagy müveltségü urnő férje oldalán, ki mint Szabolcs vármegye követe vett részt a 40-es évek országgyülésein, előkelő szerepet vitt a pozsonyi társaséletben s Szabolcsmegyében, majd, Bónis 1848-ban a felelős magyar kormány államtitkárává neveztetvén ki, Budapesten is. A szabadságharc után Bónis Sámuel hosszas bujdosás után hét évig szenvedett várfogságot s ez alatt neje, kit rövidebb időre magát is fogságban tartottak, páratlan odaadással fáradozott férje sorsának enyhitésén s mint családjának egyetlen támasza, a rá nehezedő sulyos földadatok teljesitésén. Házában a szabadságharc s kiegyezés korszakának jóformán minden kitünősége megfordult. Vonzóvá tudta azt tenni mindenki számára páratlan nyájassága, szellemessége által, mely élte végéig mit sem veszitett frisseségéből. Elhunytát két leánya: *Korányi* Frigyesné és *Sebastiani* Jenőné, öccse: *Darvas* Imre, Abauj-Tornamegye nyug. főispánja, számos unokája, dédunokái és kiterjedett rokonság gyászolja. A holttestet Erzsébet-körut 56. szám alatti lakásán helyezték ravatalra s május 1-én délután ½4 órakor helyezik örök nyugalomra a kerepesi-uti sirkertben.

— **A vén szinész tragédiája.** Május 15-én ünnepelték volna a debreceni szintársulat tagjai *Boránd* Györgynek jubileumát, aki ötven évvel ezelőtt lépett Thalia szolgálatába és azóta csaknem állandóan Debrecenben működött. Az ünnepségre már minden előkészület megtörtént, maga az öreg is boldogan várta a jubiláris napot, és ma éjjel, mint levelezőnk táviratozza, holttestét találták meg lakásán, az övét is, a feleségét is, a cselédjükét is. Mind a hárman szerencsétlenségnek estek áldozatul. Lakásukon gázkiömlés történt, amely az érdemes veterán szinészt, aki Vizvárinak, Ujházynak és Blahánénak volt pályatársa, feleségével és cselédjével együtt megölte. Amikor reggel észrevették a szerencsétlenséget, már nem lehetett segiteni rajtuk. Kedden fogják a város költségén eltemetni az egész város Boránd bácsiját.

— **A nyugati pályaudvar kihelyezése** tárgyában a székesfőváros polgársága által kiküldött százas bizottság ma délelőtt az Országos Iparegyesület nagytermében, dr. *Nagy* Sándor orsz. képviselő elnöklete alatt gyülést tartott. Elhatározták, hogy az ügy felkarolására, illetve párhuzamos akció inditására felkérik a Kereskedelmi- és Iparkamarát, az Országos Iparegyesületet, az Országos Kereskedelmi és Iparcsarnokot és a Magyar Mérnök- és Épitészegyletet, továbbá mindazokat a nagyobb testületeket, melyek az ipar és kereskedelem terén a fővárosban működnek. Kimondták továbbá, hogy a feliratokat a törvényhozáshoz, kormányhoz és a székesfővároshoz már a legközelebbi jövőben beadják, illetőleg küldöttségileg átnyujtják.

— **Aki magyarul beszél: pokolba jut.** Nagyváradon történt, hogy az irgalmasok kórházában, dr. *Wimmer* Julián főorvos rendelő szobájába beállitott egy bekecses atyafi.

— Norok bun de Dumnyezó!

A főorvos egy kukkot sem tud Janku nyelvén, miért is rászólt az öregre magyarul, hogy mi baja?

— Nustyiu ungurestye! rázta a fejét a paraszt.

— Akkor nem is tudom én magát meggyógyitani, felelt a főorvos. Hiszen nem értem, miről panaszkodik?

Az öreg még egy darabig megátalkodottan állt, azután morogva távozott. De jó idő mulva megint csak bekopogtatott a főorvos szobájába.

— Csókolom a kezét, főtisztelendő ur! mondta tisztán érthető magyarsággal. Adjon valami orvosságot, majd megszakad a mellem, ugy köhögök.

A reverendás doktor nagyot nézett:

— Hát az imént mért nem akart magyarul beszélni? Hiszen egészen jól tud!

Az öreg ümmögött, aztán bevallotta az igazat:

— Könyörgöm alássan, *azt mondotta a pópa, hogy a pokolba jut, aki magyarul mer beszélni!*

Ugy-e, ehhez nem kell kommentár.

— **Telefonográf.** Berlinből táviratozzák, hogy ott tegnap a telefonográf behozatalára szindikátus alakult a darmstadti bank pénzügyi vezetése alatt. A vállalat teknikai vezetésére részvénytársaságot alakitanak. Az uj apparátussal eddig tett kisérletek fényesen beváltak.

— **Mezőgazdasági házi ipari kiállítás.** Az uj országház épitési irodájának épületében kiállitást rendezett a földmivelésügyi minisztérium. Ismeretes, hogy *Darányi* a télen az ország százharminc helyén előmunkásokat képező házi ipari tanfolyamokat rendeztetett. Ezeken a kurzusokon *négyezer kisgazda és munkás tanult. Hatvanezer tárgyat készitettek* s ezekből mintegy ezer tárgyat valamennyi tanfolyamról a produktumokat összeszedve, kollektive kiállitották az országház épitési irodájának épületében. A kiállitás, amelyet tegnap délelőtt Darányi földmivelésügyi miniszter is megtekintett, *hétfőn, kilenc órakor* a nagy közönségnek is megnyilt, egy hétig lesz nyitva és ingyen megtekinthető.

— **Tüz a fővárosban.** Nem mindennapi látványosságban volt részük azoknak, akik ma este a főváros utcáin jártak. Az ég alját az Andrássy-ut egész hosszában tényesre világitotta valami óriási tüz lángja. A közönség megdöbbent eleinte és csak akkor nyugodott meg, amikor megtudta a nagy világosság eredetét: a hajcsár-uton kigyuladt egy igen hosszu jégverem. A kár nagy.

— **A müpártoló vidék.** *Aradról* telegrafálják: Az *aradi müvészeti egyesület* ma délelőtt rendkivül népes ülést tartott. Dr. *Csák Czirjék,* minorita rendfőnök, ideiglenes elnök, bemutatja a Nemzeti Szalon értesitését, amelyben tudomására hozza az egyesületnek, hogy május hó 24-én Aradon grafikai kiállitással egybekötött tavaszi tárlatot rendez, Arad város közönsége örömmel és lelkesedéssel nyujt otthont a magyar képzőmüvészetnek. Az aradi müvészeti egyesület erről a határozatról értesiti a Nemzeti Szalont és egyben meghivja, hogy a tárlatra nézve közösen megállapodhassanak.

— **Eltünott uriasszony.** Özv. *Bensinszky* Józsefné magánzónő ma délben az Andrássy- és Arénaut sarkán levő kertben mellbe lőtte magát s nyomban meghalt. Hogy miért követte el végzetes tettét, senki sem tudja, mert semmiféle irást nem hagyott hátra. Holttestét a boncoló intézetbe vitték.

(x) **A régi városházát már lebontják.** Aki Budapest legszebb helyén üzlethelyiséget elegáns portállal akar, nézze meg a Tiller-palotában IV. Vaciutca 35. sz. a. levő helyiségeket.

(x) **Vásároljon osztálysorsjegyet** *Lukács* Vilmos bankházánál Bpest, V., Fürdő-u. 10. Ára egy egésznek 12 kor., ½-nek 6 kor., ¼-nek 3 kor., ⅛-nak 1 kor. 50 fil.

(x) **Linhart Vilmos** festő mütermében készülnek: Arcképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquarell stb. festmények müvészi kivitelben. Festett tényképészeti hátterek és szinpadok kölcsönbe kaphatók.

A hirlapirók nyugdijintézete.

Budapest, április 29.

A *Magyarországi Hirlapirók Nyugdijintézete* ma délelőtt tartotta meg rendes közgyülését dr. *Falk* Miksa elnöklete alatt a tagok élénk részvételevel. A határozatképesség konstatálása után dr. *Molnár* Antal titkár előterjesztette az évi jelentést, amely első sorban kegyelettel emlékezik meg az intézetnek az elmult évben elhunyt tagjairól, továbbá konstatálja, hogy az intézet vagyona tavaly óta 95999·16 koronával gyarapodott.

E gyarapodás tényezői közt első helyen áll gróf *Andrássy* Dénesnének és gróf *Andrássy* Dénesnek 20.000 koronás adománya. Hálára kötelezte az intézetet a magyar kereskedelmi csarnok is, amely dr. *Schreyer* Jakab titkári közreműködésének negyedszázados fordulója alkalmából az ő nevére 5000 koronás alapitványt tett. Az intézet javára befolyt adományok a mult évben összesen 36938·30 koronát tettek ki. A mult évben ez intézet tagjai sorába 9 uj tag lépett be és a rendes tagok száma az év végén 133 volt, akik közül a II. nyugdijosztálynak (özvegyek nyugdijbiztositása) 95, a III. nyugdijosztálynak (neveltetési járulék biztositása) 59 resztvevője van. Ez utóbbi osztályban 132 gyermeknek van neveltetési járulék biztositva. A mult évi összes bevétel 127.336·80 k. volt, mig a kiadások 21.391·20 k.-t tettek ki és igy a jövedelem 105.945·90 k., miből azonban az értékpapirokon szenvedett árfolyamveszteség 9946·77 k.-val levonandó, ugy hogy az intézet vagyoni gyarapodása 95.999·19 k.-t tesz ki. Az intézet összes vagyona 1,481.037·70 k., amiben az intézet háza 646.000 k.-val és az értékpapirok 781.628·26 k.-val szerepelnek. Az intézeti ház tiszta jövedelme 33.445·64 k., ami a befektetett tőkének 5·18%-os kamatozását jelenti. A Bródy- és Rott-alap jövedelméből és ez alapok jövedelmének kiegészitésére *Heltai* Ferenc intézeti alelnök által adományozott 2000 koronából a lefolyt év alatt 21 hirlapirót összesen 2789·68 korona segélyben részesitettek. A Falk-alap mult évi kamatait egy elhunyt intézeti tag özvegyének utalványozta ki az elnök. A közgyülés az évi jelentést tudomásul vette és a felügyelő bizottság jelentése alapján az igazgatóságnak, valamint a felügyelő bizottságnak a felmentvényt megadta és elfogadta az igazgatóság javaslatát, hogy az intézet sajátjából fedezze a matematikai dijtartalék 60%-át az I. nyugdijosztályban, 40%-át a II-ikban és 30%-át a III-ikban. Végül elfogadta a közgyülés az igazgatóságnak azt az inditványát, amely szerint a jegyzőkönyvben köszönetet szavazzanak mindazoknak, akik az intézetet az elmult évben támogatásukban részesitették.

A mult évi közgyülés utasitotta az igazgatóságot, hogy foglalkozzék dr. Bán Zsigmondnak azzal az inditványával, hogy az I. nyugdijosztály résztvevőinek dijai leszállitassanak. Az igazgatóság ez inditványra vonatkozólag azzal a javaslattal lép a közgyülés elé, mondja ki a közgyülés, hogy „mindaddig, amig a csoportba tartozó tagok nyugdijügye rendezve nincsen, ami az 1901. év folyamán fog bekövetkezni, a jelzett inditványnyal nem foglalkozhatik."

Fenyő Sándor, *Sturm* Albert és *Heltai* Ferenc felszólalásai után a közgyülés ily értelemben határozott. Végül a választásokat ejtették meg és pedig megválasztattak: Elnökké dr. *Falk* Miksa, alelnökökké *Hegedüs* Sándor és *Heltai* Ferenc: az igazgatóságba: *Cziklay* Lajos, *Gelléri* Mór, *Schiller* Zsigmond, *Sturm* Albert és *Szatmári* Mór. A felügyelő bizottságba *Fái* Béla, *György* Aladár, *Lendvay* Sándor, *Feisner* Ignác és *Szőts* Pál.

Dr. *Falk* Miksa meleg szavakkal mondott köszönetet megválasztásáért, mire a közgyülés véget ért.

(A lakoma.)

A közgyülése után lakoma volt az István Főherceg szállóban, melyen részt vettek dr. *Falk* Miksa elnök országgyülési képviselő, dr. *Heltai* Ferenc országgyülési képviselő alelnök, *Rákosi* Jenő az "Otthon", *Vészi* József orsz. képviselő a „Budapesti Ujságirók Egyesületének" és *Margalits* Ede egyetemi tanár a Pázmány-Egyesületnek elnöke, Molnár Antal és Neményi Ambrus országgyülési képviselők, lovag Falk Zsigmond, zalai Fenyvessy Bdolf, Fuchs Lajos, Gonda Béla, Poór Jakab, Tenczer Pál, Adorján Sándor, Baán Zsigmond, Cziklay Lajos, Deutsch Antal, Fenyő Sándor, Friedmann Lipót, Fodor Ferenc, Gelléri Mór kir. tanácsos, dr. Gratz Gusztáv, Jeney Lajos, Kecskóczy Ödön, Kenedy Géza, Márkus Miksa, Révai Mór, Sasváry Ármin, Sonnenfeld Gyula, Sturm Albert, Szatmári Mór, Veigelsberg Leó.

Dr. *Falk* Miksa kezdte meg a toasztok sorát. Szivélyesen üdvözli a kollegákat a nyugdijintézet XX. közgyülése után a fehér asztalnál is. A mi intézetünk, ugymond, olyan, mint az egészséges fa, amely minden esztendőben saját nedvéből uj kérget teremt magának és minden uj kéreggel nyer egyszersmind erőben és ellenállási képességben. Az intézet folytonos gyarapodását főképpen három tényezőnek köszönheti: első sorban a hirlapiróknak maguknak, azután a nagyközönségnek, amely 20 év óta valóban bámulatos rokonszenvvel kiséri az intézet fejlődését és harmadszor az igazgatóságnak, amely nemes ügybuzgóságával nemcsak az intézetnek pénzeit igyekszik lehető biztosan elhelyezni, hanem az aránylag nagy vagyont oly csekély költséggel kezeli, hogy hasonlóra alig van példa. (Ugy van! Tetszés.) Ez az a három tényező, amelynek az intézet megalakulását köszönheti és igy — Macchiavelli ismert mondása értelmében, — ez az, ami a további virágzását is biztositani fogja. E három tényező gondos ápolását ajánlja figyelmébe az ujabb generációnak; arra hogy e három tényező egyetértő működése továbbra is felvirágoztassa az intézetet, emeli poharát. (Élénk éljenzés.)

Végezetül azonban még kedves kötelességének tartja, felolvasni egy táviratot, amelyet *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter *Sárvárról* intézett a társasághoz: „Nagy sajnálatomra nem vehettem részt a közgyülésen; teljes szivemből kivánom a lehető legteljesebb sikert, amelynek biztositásából a reám eső részt elvállalom, kérem, követelem. (Élénk tetszés és éljenzés.)

„Hát igenis — éljen! — igy folytatja a szónok, mert ő méltán követeli meg a rá eső részt. Méltóztatnak tudni, hogy *Hegedüs* Sándor, amikor miniszter lett, minden előbbi összeköttetéséről lemondott, de igenis megtartotta azt az állást, melyet nálunk elfoglalt és amelyre őt ma ujból megválasztottak. Ő valósitotta meg azt, amit Pósa marquis Don Carlosnak mond, hogy ne vesse meg fiatalkori ideáljait, mikor majd férfiva leend. Nos hát, Hegedüs Sándor nem vetette meg fiatalkori ideáljait, dacára annak, hogy nemcsak férfiva, hanem államférfiva és miniszterré is méltányoljuk ezt. És mi csak azt kivánhatjuk, hogy ámbár igen sok munka terheli a vállát, néha-néha gondoljon azokra, akik még ma is a tollal keresik és nem találják meg oly bőven sem a kenyeret, sem a dicsőséget (Derültség és tetszés.), és ahol lehet, mozditsa elő az ujságirók érdeket (Élénk éljenzés.). Kivánom, hogy távol levő alelnökünket, Hegedüs Sándor tiszteit barátunkat az Uristen sokáig éltesse! (Hosszas, lelkes éljenzés.)

Dr. *Neményi* Ambrus panaszos hangon kezdi felköszöntőjét. Eddig, ugymond, csak kétféle zsurnalistát ismertünk, jót és rosszat, szellemes tárcairót és unalmast, olyanokat, akik élvezetes cikkeket irnak és olyanokat, akik még vezércikkiróknak is élvezhetetlenek. Az utolsó husz év immár a zsurnalisták közt is megteremtette az osztálykülönbséget: vannak, akik a nyugdijintézet I., II. és III. osztályába tartoznak (Derültség.) sőt ezeken belül A., B., C. csoportok vannak és ma még alcsoportokat is inditványoztak. (Derültség.) Nos hát valamennyi osztalykülönbség közül ez az egyetlen üdvös és kivánatos, mert ez nem hogy elválasztaná az ujságirókat, hanem összehozza őket a kötelességszerü előrelátásnak abban a bölcs és humanus gondolatában, amelynez hozzászoktatni, Bohémia fiait valóban csak egyetlen férfiu volt képes, az, aki tulzás nélkül mondhatom, ami egyesületünk körében valósággal gondviselésszerü szerepet vitt. (Élénk felkiáltások: Éljen az elnök!) A magyar zsurnalisztika diszét, Falk Miksát élteti. (Hosszas, lelkes éljenzés.)

Dr. *Heltai* Ferenc: A magyar zsurnalisztika társadalmi szervezkedésének leghatalmasabb, mert anyagilag legerősebb tényezője kétségtelenül a hirlapirók nyugdijintézete. A magyar zsurnalisztika gyakorlati érzékének dicséretére válik, hogy előbb az anyagi téren valósitotta meg a szervezkedést; de azután erkölcsi és ethikai érdekeinek megvalósitása céljából megalakitotta az Otthon-t, majd az Ujságirók Egyesületét, amely két egyesület különböző téren, de ugyanazon célt szem előtt tartva szolgálja a hirlapirók érdekeit. Továbbra is óhajtja a három tényezőnek egyöntetü közreműködését a cél biztositása érdekében, poharát *Rákosi* Jenőre, mint az Otthon és *Vészi* Józsefre, mint a Budapesti Ujságirók Egyesületének elnökére emeli. (Élénk éljenzés.)

Gelleri Mór élteti a nyugdij intézet legmunkásabb két vezető tagját: dr. *Heltai* Ferencet, aki évek hosszu sora óta alelnöke az intézetnek és *Molnár* Antalt, aki hat év óta titkára és jó szelleme az intézetnek.

Rákosi Jenő, az Otthon elnöke: Ebben a mai világban is, amelyben az egyéni tevékenységnek ilyen óriási tere van arra, hogy boldoguljon, fényes hatalmat szerezzen, el kell ismernünk egyet; minden erőnek, mely érvényesülni akar, minden vágynak, amely magának ideálokat alkot, egy hatalmasságra szüksége van, a nélkül nem boldogulhat és ez az, amit köznyelven sajtónak, amit egyébként a nyilvánosságnak nevezünk. (Élénk tetszés és éljenzés.) Ez az a tényező, amelyet szem elől téveszteni semmiféle törekvés sem lehet oly vakmerő, ha a sikerért komolyan pályázni kiván, hozzá teszem: se király, se szatócs. (Ugy van! Tetszés.) Ez a hatalom, ez a tényező, a modern életnek ez a legérzékenyebb és legnélkülözhetlenebb idegszála: ez mi vagyunk, ez a sajtó.

S midőn ez a testület végre maga-magára is gondolt, akkor szóló szeretné meghazudtolni Falk Miksának Macchiavelliből vett idézetét, mert ő ugy látja, hogy az ujságirók a nagyhatalmat tisztán a könnyed ideális bohém-erényekkel szerezték meg, mig az anyagi erők gyüjtése, a munka, mely a jellent és a takarékosság, mely a jövőt biztositja, kell ahhoz, hogy e hatalom meg is tartassék. Egy testület nem is lehet állandóan hatalmas addig, amig alapja nincs meg, amig nincs egy terrénum, amelyről azt mondhatja, hogy: Itt én rendelkezem, itt én és aki én hozzám tartozik, biztonságban vagyunk. Ez a nyugdijintézet. Azért szóló nem győzi eléggé magasztalni azokat a férfiakat, akik, noha egyénileg annyira emelkedtek, hogy rájuk nézve tgen jelentéktelen értéke van a hirlapirók anyagi és társadalmi szervezkedésének, mindazonáltal élére állanak ennek a testületnek. De szóló, minthogy a hivatalos tösztokban a notorius nagyságokról ugyis történt már megemlékezés, arra emeli poharát, akivel mikor csak a nyugdijintézettel dolga volt, legtöbbször kelleit érintkeznie, Sturm Albertre. (Élénk éljenzés.)

Vészi József: A hirlapirók nyugdijintézetének, az Otthonnak a Budapesti ujságirók egyesületének rokon céljaik elérésére, a munkafelosztás elvénél fogva, Moltke zseniális stratégiai elvéhez hiven kell eljárniok: getrennt marschieren, vereint schlagen. A munkamegosztás e 3 egyesület közt talán nem fájdalmas vajudások nélkül jött létre, de most már ezek mindegyike kivivta a maga létképességét. A Hirlapirók Nyugdijintézete gondoskodik a holnapuránról — három napnál tovább az ujságiró magamagáról ugy sem gondoskodik. A Budapesti Ujságirók Egyesülete a maga segitő alapjával gondoskodik a holnapról és az Otthon, mely társadalmi és szórakoztató orgánum, gondoskodik a máról. A három ujságirói testület testvéries egyetértésben való üdvös együttműködésére emeli poharát. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Sturm Albert: Hirt kell adnia arról a pénzes utalványról, amelyet az imént kapott és amelynek szelvénye igy szól: „Hegedüs Sándor — negyven korona. — Üdvözlöm a Hirlapirók Nyugdijintézetének bankettjét és küldöm a szokásos pezsgődijat." (Élénk éljenzés.) Inditványozza, küldjenek a fehér asztal mellől ő excellenciájának sürgönyt, amelyben kifejezzék, mennyire örülnek kétrendbeli izenetének.

Margalits Ede a Pázmány-Egyesület nevében köszönti fel a hirlapirók nagy és tiszteletre méltó nyugdijintézetét, megemlékezve arról, hogy a Szent István-Társulat 4000 koronát adományozott a Hirlapirók Nyugdijintézetének. Arra emeli poharát, hogy a közel jövőben a tollnak, a meggyőződésnek ez a függetlensége nemcsak az anyagi jólét, hanem a szellemi működés terén is diadalát ülje. (Élénk éljenzés.)

Molnár Antal a társaság azon érdemes tagját köszönti fel, aki a Hirlapirók nyugdijintézetét állandóan, mondhatni, hónapról hónapra jótéteményeiben részesiti, lovag Falk Zsigmondot. (Élénk éljenzés.)

Felköszöntőket mondottak még *Gelléri* Mór *Fuchs* Lajosra, *Adorján* Sándor *Vészi* Józsefre és *Rákosi* Jenőre, *Kenedi* Géza a Nyugdijintézet jótevőire, *Szathmári* Mór *Neményi* Ambusra mint az intézet volt titkárára és *Fuchs* Lajos *Veigelsberg* Leóra.

*

A *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszternek küldött üdvözlő távirat igy hangzik:

A Hirlapirók Nyugdijintézetének közgyülése és a közgyülés után tartott lakoma hálás tisztelettel emlékezik meg ma ujból egyhangulag megválasztott szeretett alelnökéről, kérve, hogy tartsa meg jövőre is a nyugdijintézet abban a szives jóindulatban, amelyben eddig is részesitette.

Falk, Heltai.

Szabad Lyceum.

Wekerle Sándor a kulturáról.

Budapest, április 29.

A *Szabad Lyceum* tudományt és ismeretet terjesztő társaság vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta VII-ik évi rendes közgyülését *Wekerle* Sándor elnöklete alatt az Akadémia első emeleti kis termében.

A közgyülésen a tagok nagy számmal jelentek meg s az előkelő hallgatóság soraiban ott voltak *Hegedüs* Sándorné, *Plósz* Sándorné, *Wlassics* Gyuláné, *Berzeviczy* Albert, *Laufenauer* Károly, *Szerb* György országgyülési képviselő, *Hegedüs* István, dr. *Balassa* Józsefné, *Wartha* Vincéné stb.

A közgyülést *Wekerle* Sándor tiszteletbeli elnök a következő beszéddel nyitotta meg:

Midőn a Szabad Lyceum mai közgyülésére egybegyültünk, ismét örömmel látom itt együtt azok nagyrészét, kiket az a nemes törekvés lelkesít, hogy társadalmi téren is egyesülve elősegítsük a kulturális célok s érdekek, a kulturális közérzet felkeltését s megerősítését, a tudomány gyümölcseinek általános hozzáférhetővé tételét. Korunk demokratikus jellege maga után vonja s a népek fennállásának érdeke egyenesen megköveteli, hogy széles rétegekben rakjuk le a tudományok alapjait, mert valódi kultura csak ott honosulhat meg és fejlődhetik, ahol megedzett közérzület és széles rétegek ápolják annak gyökereit. Nagy, népes nemzetek megengedhetik maguknak, hogy kisebb sulyt vessenek a kulturális közérzület ápolására. Számos voltuknál fogva a magukban hagyott érdekek, a magukban hagyott szaktudományok és mint önálló körök erősek és életreképesek maradhatnak, hatalmasak pedig és harmónikusak, hogyha egyesülnek. De kis népeknél — mint mi vagyunk — ha erős közérzület nem támogatja, gyakran elmosódik az árván hagyott szaktudomány. Régi igazságként hangoztatták ezért mindig közéletünk vezérférfiai s bajnokai, hogy csekély számunkat csakis az összetartásban, az erős közérzületben rejlő nagy erő pótolhatja.

Minálunk bizonyos fokig mindenkinek politikával is kell foglalkozni, hogy el ne mosódjanak politikai igazságaink.

S igy vagyunk a kulturával is! Mindenkinek foglalkoznia, lelkesednie kell a kulturáért, mert csakis egy erős megedzett közérzület biztositja annak fennmaradását és haladását (Élénk helyeslés.)

De erre a kulturára nekünk nemcsak azért van szükségünk, hogy müveltek legyünk, hogy a müveit népcsaládok közt méltó helyet foglaljunk el, hanem szükségünk van nemzeti fennmaradásunk és boldogulásunk érdekében is. *A kultura kelti fel egyedül a népek fennmaradásának leghatalmasabb elemét: a munka szükségességének érzetét.* A kultura adja meg nemcsak egyeseknek, hanem egész népek és nemzeteknek azt a határozottságot s öntudatosságot, mely a visszaesés, a megadás elkerülésevel az önálló fejlődésre s haladásra vezet. (Élénk helyeslés.)

Ezen igazságok átérzése, ezek a nagy célok erősitsék egyesületünk tagjait továbbra is állhatatos működésükben s a nehézségek leküzdésében, amelyekkel munka közben találkozunk. Ezen célok igazságának, ennek szerezzék meg tovább is a nagy közvéleménynek és hivatott képviselőjének a sajtónak támogatását egyesületünk részére, amely az emlitett célok szolgálatába szegődött. Ezen igazságok érzetében örömmel üdvözlöm ismételve az egybegyülteket s a mai gyülést megnyitottnak jelentem ki.

A hosszantartó zajos éljenzéssel fogadott beszéd után dr. *Hegedüs* Loránt országgyülési képviselő, a társaság titkára terjesztette elő terjedelmes évi jelentését a Szabad Lyceum mult évi működéséről.

Jelentésének elején konstatálja, hogy a Szabad Lyceum két évi működése után nem futott el anyagi tekintetben oda, ahova elérnie kellett volna. Párhuzamot von a külföld, különesen pedig az amerikai University extensienek és Szabad Lyceumok működésének sikere és a magyar Szabad Lyceum között, s az igy előállott rezultátumot a munkásosztály közönyének tudja be. Beszámolva a m. évben tartott előadásokról, kiemeli, hogy Wlassics miniszter 1000 korona segélyt adott a Szabad Lyceum társaság céljaira. A társaságnak van jelenleg 26 alapitó, 532 rendes és 161 fizető tagja. A mult évben a tagok száma kettővel apadt.

A titkári jelentés után dr. *Alexander* Bernát egyetemi tanár tartott előadást *A színészi paradoxonról*. Az előadó érdekes lélektani tanulmányában a színészi paradoxon cim alatt azzal a kérdéssel foglalkozik, vajjon átérzi-e a sziuész játéka közben mindazon indulatokat, amelyeket kifejez. Ezt a paradoxont Diderot vetette fel s ennek nyomán *Raccaboni* színész is megerősitette azt. Diderot munkája csak 1830-ban jelent meg és csak azután foglalkoztak az aesthetikusok s kritikusok ezzel a kérdéssel behatóan. Megkérdezték magukat a szinészeket és tömérdek sokan nyilatkoztak is. De minthogy ezek a nyilatkozatok nagyon is ellentétesek, nem tudták a kérdést dülőre vinni. Miután a felolvasó tanár mindezen nyilatkozatokról s véleményekről szellemesen beszámolt, egy pszikologiai elemzés alapján uj megoldását kereste a kérdésnak.

A szép és tanulságos felolvasás után *Telek* János pénztárnok tette meg jelentését. E szerint a társaság vagyona 7126 forint. A közgyülés a felmentvényeket minden irányban megadta, a pénztárnoknak köszönetet szavazott. Ezután rendes választmányi tagoknak megválasztották *Beöthy* Zsoltnét, *Beck* Dénest, *Csiky* Kálmánnét, özv. *Hérich* Károlynét, ifj. *Jankovich* Bélát, *Láng* Sándornét, dr. *Lázár* Bélát, *Lendl* Adolfot, özv. *Máriaffy* Józsefnét, *Nagy* Lászlót, dr. *Grosz* Emilt, *Radisich* Jenőt, *Radó* Antalnét, *Szirmai* Oszkárnét és *Wittmann* Ferencnét. Póttagokul: dr. Vámbéry Rusztemet, Muraközy Károlyt és Szekeres Kálmánt. Dr. *Joannovics* György elnök rövid zárbeszéde után a közgyülés délután ½2 órakor véget ért.

Balneologusok kongresszusa.

Budapest, április 29.

Magyarország balneologusai ma délelőtt az orvosegyesület helyiségében gyülésre sereglettek össze, hogy tapasztalataikról, a magyar fürdők érdekében szükséges intézkedésekről s a fürdőügygyel kapcsolatos közegészségügyi kérdésekről tanácskozzanak. A rendkivül látogatott gyülésen jelen voltak *Chyzer* Kornél és *Müller* Kálmán miniszteri tanácsosok, s orvosi karunk jelesei: *Kétly* Károly, *Högyes* Imre, *Bókay* János, *Pertik* Ottó egyetemi tanárok, dr. *Schermann* Adolf tiszti főorvos és mások. *Korányi* tanár a családjában előfordult halálesettel mentette ki magát. Először a *Magyar Balneologiai Egyesület* tartotta meg *évi közgyülését*, s utána megkezdődött a fürdőügyi kongresszus, emelynek csak holnap este lesz vége.

A közgyülést dr. *Tauffer* Vilmos egyetemi tanár, az egyesüle elnöke nyitotta meg, megköszönve a megjelentek érdeklődését.

Bármely ügynek — ugymond — helyes vezetéséhez szükséges, hogy első sorban a vezetők legyenek tisztában céljaikkal, válogassák meg helyesen a célra vezető eszközöket, mérlegelték erejüket a küzdelemhez és számoljanak a társadalommal, amelyre hatni akarnak és végül jól válaszszák meg az időt és formát, amikor és amivel az akció terére lépnek. Ha valahol, ugy kiválóan a balneologia terén van meg az ugyneveezett programmnak a maga fontossága, mert kevés olyan kérdés van, amelyben az egymásra ható viszonyok oly szövevényesek volnának, mint éppen a balneologiai érdekekben. A balneologiai egyesület igazgató tanácsa kezdettől fogva igy fogta fel hivatását. Végigtekintve évkönyveinknek sorozatán, mindenki megtalálhatja működésünkben az ilyen szellemben felfogott tervszerüséget, s én ugy érzem, hogy az igazgatótanács programmjához mindig hü volt, buzgóságában egy percig sem lankadott. (Éljenzés.)

Bejelenti azután az elnök, hogy a gazdasági szakosztálynak a közgyülést megelőzőleg tartott ülésén Smialovszky Valér országgyülési képviselő előterjesztést tett a fürdőtörvény-tervezet állásáról, amely szerint remélhető, hogy a tervezet nemsokára törvénynyé fog válni.

A közgyülés ezután dr. *Smialovszky* Valér inditványára köszönetét fejezte ki a belügyminiszternek a képviselőházban tett kijelentéseiért a fürdőügy rendezése dolgában s egyuttal köszönetet mondott dr. *Chyzer* Kornél miniszteri tanácsosnak a támogatásáért.

Dr. *Löw* Sámuel főtitkár jelentését, amely részletesen beszámol az egyesületnek tavaly kifejtett agilis munkásságáról, a fürdőtörvény megvalósitására irányuló törekvéséről és állásfoglalásáról különböző fürdőügyi kérdésekben, a közgyülés tudomásul vette, ugyszintén jóváhagyta *Edeskuty* Jenő pénztáros számadásait, amelyek szerint a kiadások tavaly 1278 frt, a bevételek 1575 frtra rug fel. Az idei költségelőirányzatban a bevételek 3736 korona 84 fillérrel, a kiadások 5608 koronával szerepelnek.

A közgyülés ezzel véget ért s rövid szünet után *Tauffer* tanár megnyitotta a X. magyar balneologiai kongresszust.

Az első előadást dr. *Fái* Mátyás Miklós tartotta a bőrlégzés javitásának fontosságáról a tüdővész gyógyitásában.

Utána dr. *Bolemann* István királyi tanácsos a fürdőszabályrendeletről értekezett. Ismerteti annak eredetét, a törvényt és a miniszteri rendeleteket, amelyeken az alapszik és ellenzi azon mozgalmat, mely oda irányul, hogy a belügyminisztérium egy általános, minden fürdőt egyaránt kötelező fürdőszabályrendeletet bocsásson ki. A mostani szokást védi, hogy minden fürdőre nézve külön, a sajátos lokális viszonyoknak megfelelő szabályrendelet alkottassék és azt kivánja, hogy a szabályrendelet tervezetét mindenkor a fürdőigazgatóság, mint a helyi viszonyoknak legjobb ismerője, készitse el s a megyei hatóság erősitse meg. Azután ismerteti azon ügyeket (vendégbejelentés, lakásbérleti rend, gyógyalapdijak kezelése stb.), melyekről a fürdőszabályrendeletben okvetetlenül intézkedni kell.

Végül még *Oelhofer* Henrik György forrástekinkus értekezett a természetes és mesterséges ásványvizekről, különös tekintettel az ásványviz-üzletre.

A kongresszust holnap délelőtt 11 órakor folytatják.

SZINHÁZ, ZENE.

** **Operaház.** Ma este az *Operaházban A sevillai borbély* került szinre és — fájdalommal konstatáljuk — nagyon csekély számu hallgatósága akadt *Rossini* klasszikusan bájos vig dalmüvének. *Rozina* szerepében egy kezdő énekesnő mutatkozott be igen szép sikerrel. *Kobler* Elza kisasszonynak a hangja kellemes és tartalmas, de hiányzik benne az a puha hajlékonyság, amely a koloratur-énekesnők organumát jellemzi. Szinte meglepett, hogy van koloraturája, noha nyilvánvaló, hogy ezért inkább a mesterének, mintsem a természetnek tartozik hálával. A fiatal énekesnőnek még sokat kell tanulnia, müvészi izlését tökéletesitenie és stil-érzékét fejlesztenie, ha be akarja váltani azokat a reményeket, amelyekre mai első sikeres fellépése följogosit. A többi szerep a régi jó kezekben volt. (*G.*)

** **Városligeti Szinkör.** A Városligeti Szinkör mai mindkét előadását zsufolt ház nézte végig. Délután ügyes összjátszásban *Szigeti* József régi, jó népszinmüvet: *A vén bakancsos és fia a huszárt* adták, melyben *Krémer* Jenő, a Budai Szinkör tagja, mint vendég vett részt. Este pedig *Vidor* Pál népszinmüvét, az *Ingyenélőket* játszották ugyancsak telt ház előtt. A darabnak kedves jelenetei természetesen most sem tévesztették el hatásukat, s a közönség nemcsak a felvonások végén hivta ki a főszereplőket, de nyilt jelenetben is szivesen honorálta tapsaival az ügyes játékot. Kifogástalan volt B. *Várnai* Berta a megcsalt leány szerepében s a vidékről magával hozott jó hirnevét igazolta szép és kifejezésteljes játékával. Temperamentumos, tüzről pattant kis Sári volt H. *Csillag* Amália, akinek szépen előadott énekszámait mind meg kellett ismételnie. Általában a férfiakról is jót irhatunk, a „csengő érc" dalkör parodisztikus kvartettje ügyes volt, jól mulatott a közönség különösen *Szentes* és *Somlár* mókáin. (*f. n.*)

** **Sardou uj darabja.** Victorien *Sardou*, a párisi ujságok szerint, uj darabot ir, amely a *Varieté*-szinházban fog szinrekerülni *Noblet*-val a főszerepben.

** **Növendékszinészek előadása.** *Rákosi* Szidi szinésziskolája tegnap, vasárnap rendezte első vizsgálati előadását az *Uránia*-szinházban, mely alkalommal *Fanchon asszony leánya* és a *Szikra* cimü vigjáték kerültek előadásra. Mint majdnem minden évben, ugy az idén is kipattantott az iskola egy figyelemreméltó tehetséget. *Gönczy* Bella a neve annak az üde, bájos fiatal lánynak, aki a tegnapi vizsgálati előadáson a *Fanchon asszony leánya* cimszerepében nagy feltünést keltett. *Gönczy* kisasszonynak értékes hanganyaga van, már most is tud vele kellőképpen bánni és nemsokára valószinüleg teljesen kibontakozik ez az énekhang a maga teljes szépségében. Játéka graciozus és ügyes, igazi operette-temperamentum lüktet benne, ugy hogy ennek a fiatal talentumnak szép jövőt jósolunk. Mellette emlitésre méltók *Farkas* Ferenc, egy fiatal tenorista, *Gintz* Gina és *Tihanyi*. A *Szikrában* egy fiatal lány szerepében ügyesen és biztosan mozgott, *Buttkai* Katinka. A vizsgálati előadást szép közönség nézte végig, amely sokat tapsolt a szereplőknek. (*e.*)

** **Mükedvelők előadása.** Székesfehérvárról jelenti tudósitónk: A székesfehérvári Vörösmarty-Kör állandó mükedvelő társasága a nagy költő születésének 100-ik évfordulóján rendezendő ünnepély előkészitésével és a Kápolnás-Nyéken levő szülőházon elhelyezendő emléktábla beszerzésével járó költségek fedezésére a székesfehérvári városi szinházban három mükedvelő előadást tart. Az első előadás tegnap volt; szinrekerült: *Az idegesek* és *A mentor*. Az előadások sikeréért dicséret illeti *Juraszek* János királyi ügyészt és *Vértessy* Józsefet, a Vörösmarty-Kör igazgatóját. *Az idegesek* cimü bohózatban különösen kivált *Say* Tekla, báró *Fiáth* Ferenc, dr. *Palánszky* Miklós, *Kenessey* László és *Gáspár* Károly. *A mentor* cimü vigjátékban *Vértessy* Matild, *Rády* Vilma, *Rosberger* Ilona, *Szepessy* Gézáné, dr. *Palánszky* Miklósné, dr. *Huszár* Adolfné, báró *Fiáth* Ferenc, *Kenessey* László, *Worszky* Kristóf, *Vértessy* Géza, dr. *Wertheim* Pal, *Schleicher* Imre arattak sikert.

** **Operaelőadás a Telefon Hirmondóban.** A Telefon Hirmondóban e héten minden este operaelőadás lesz hallható, mert közvetiteni fogja a maguk teljes egészében a Magyar Kir. Operaház előadásait. Az előadásoknak főérdekessége az lesz, hogy minden este vendégmüvészek éneklik a főszerepet, s igy a Telefon Hirmondó előfizetői abban a helyzetben lesznek, hogy e vendégmüvészek énekét odahaza is végig élvezhetik. Ma este a Zsidónő kerül szinre Signorini Ferenc ur vendégjátékával. Az opera után érdekes hireket olvastat fel a Hirmondó szerkesztősége, azután pedig 11 óráig felváltva katona- és cigányzene lesz hallható a kagylókon.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Gróf Zichy Jenő ázsiai utja.** *Hornyánszky* Viktor és egy tekintélyes lipcsei cég kiadásában legközelebb megjelenik *gróf Zichy Jenő harmadik utazása* magyar és német nyelven. *Zichy* Jenő harmadik expedíciójának az eredményei fognak megjelenni e müben. Az eredmény a nyelvi, néprajzi és archeológiai adatok gazdag gyüjteménye, amely a hazai adatokkal együtt érdekesen világitja meg a magyarság őstörténetét. Az expedíció ezenkivül a beutazott terü-

leteken természetrajzi, főként zoologiai gyüjteséket is végzett, amelyeket szintén e mü keretében fognak ismertetni az expedició tagjai. A történelmi részt gróf *Zichy* Jenő maga irja. A hét kötetből álló gyönyörüen illusztrált munka első része a nemes gróf utazásának ethnografiai eredményeit foglalja magában *Jankó* János tollából. Az első kötetben, amely már e napokban elhagyja a sajtót, *A magyar halászat eredetét* ismerteti *Jankó* János, az etnografiának e jeles munkása. A gazdagon kiállitott teljes mü, amely 300 iven 2400 oldal terjedelemben jelenik meg, 144 koronába kerül, ha a megrendelő magát a teljes mü átvételére kötelezi. Egyes kötetek csak fölemelt bolti áron lesznek kaphatók. A magyar müvelt közönség, amely oly rokonszenvvel kisérte gróf Zichy Jenő expedicióját, bizonyára méltányolni fogja a nemes grófnak abbeli törekvését, hogy utazásának eredményei a tudományosság közkincsévé legyenek.

EGYESÜLETEK.

(**A kereskedelmi alkalmazottak országos egyesülete**) ma tartotta V. évi közgyülését *Zerkowitz* Emil elnöklete alatt. A nagyszámu tagok érdeklődéssel hallgatták az igazgatóság jelentését, mely beszámol arról a buzgó tevékenységéről, melyet az egyesület a kereskedelmi alkalmazottak társadalmi szinvonalának emelése, erkölcsi és anyagi helyzetének előmozditása érdekében teljesitett. Az egyesület kiváltképp három irányban fejtett ki nagyobb tevékenységet: a nyugdijügy, a vasárnapi munkaszünet és a felmondási ügy szabályozása érdekében. A nyugdijügy-propagandának ma már meg is van az az eredménye, hogy a keresdelmi kormány is komolyan foglalkozik ennek a kérdésnek a közel jövőben való megoldásának a módjával s *Hegedüs* miniszter felszólitotta az egyesületet, hogy a biztositási teknika figyelembevételével javaslatot terjesszen föl. A vasárnapi munkaszünet kérdését is támogatta a miniszter és az érdekelt körök véleményét kikérve, rövidesen fontos reformok remélhetők ebben a jelenleg rendkivül szabályozatlan kérdésben is. A felmondási anomaliák dolgában a miniszter teljesen igazolta az alkalmazottak kivanalmának jogosultságát és a kereskedelmi törvény módositása tárgyában a kamarákhoz intézett leiratban felszólitja az érdekelt testületeket, hogy ezzel az ügygyel is behatóan foglalkozzanak. A nagy tetszéssel fogadott évi jelentés tudomásul vétele után a választásokat ejtették meg. Az üresedésben levő alelnöki tisztségre *Auer* Bélát választották meg.

*

A kereskedelmi alkalmazottak országos egyesülete, a nyári évad beállával azt a kérelmet intézi a fővárosi és vidéki kereskedőkhöz, hogy a nyári évad alatt a teljes vasárnapi munkaszünetet tartsák be, hogy igy az alkalmazottak is részesülhessenek az olyannyira szükséges testi és lelki üdülésben. Eddig különben már igen sok szakma megegyezett, hogy közös elnatározás alapján, üzleteiket május hó közepétől egész szeptember haváig a vasárnapi napokon egész nap zárva tartják.

(**A Tanitóképző-Intézeti Tanárok**) országos egyesületének választmanya folyó hó 30-án, hétfőn délután ½6 órakor a II. ker. állami tanitóképzőintézet helyiségében (Csalogány-utca 43. sz.) ülést tart, a következő tárgyakkal: 1. Folyó ügyek; 2. Az ifjusági segitőegyesületek; 3. Az iskolai kirándulásokról.

(**A Budapesti Rabsegélyző-Egyesület**) ma tartotta évi közgyülését dr. *Székely* Ferenc kir. főügyész elnöklete alatt. Az elnök a közgyülés során meleg szavakkal emlékezett meg az egyesületnek mult évben elhunyt két derék, ügybuzgó tagjáról, *Wahrmann* Sándorról, és *Csemegi* Károlyról, akiknek emlékét a közgyülés jegyzőkönyvben örökitette meg. A számadások előterjesztése és jóváhagyása után az elnök bejelenti, hogy főügyészszé történt kinevezése folytán elnöki állásáról kénytelen lemondani. *Tóth* Lőrinc nyugalmazott kuriai tanácselnök és dr. *Geguss* Gusztáv kir. főügyész méltatták a leépő elnöknek az egyesület körül szerzett érdemeit, azután a közgyülés egyhangulag dr. *Jekelfalussy* József miniszteri tanácsost, a statisztikai hivatal igazgatóját, egyesületi első alelnököt választotta meg az egylet elnökévé.

SPORT.

*** **A vivóbajnokok.** Ma fejezték be a fővárosi Vigadó nagytermében az 1900. évi bajnoki vivóversenyt. A kardvivásban Magyarország bajnoka 1900-ra dr. Porteleky László lett. Utána második Szőts Aladár csendőrfőhadnagy, harmadik Mészáros Ervin. A vívórvivásban Magyarország bajnoka 1900-ra lett Mészáros Ervin, második dr. Porteleky László, harmadik Akkay Aljos. Este fél tiz órakor osztotta ki a versenybiróság a dijakat. A bajnokok oklevelet és aranyérmet kaptak. Ezenkivül dijakat kaptak: Hekler Antal, Vásárhelyi Zoltán honvéd főhadnagy, Szőts Aladár csendőr-főhadnagy, dr. Nagy Béla, Krencsey Géza. Halbleib József, Tasnády Endre, Cavallar Ernő vadász hadnagy (Kőszeg) és Lakner. A verseny folyamán dr. Haberfeld Marcel két vladal ellen óvást emelt, de a versenybiróság az óvásnak nem adott helyt.

*** **Országos kerékpárverseny.** A „Sportvilág" szerkesztősége által rendezett országos kerékpárversenyeket ma délután tartották meg a csömöri-uti millennáris pályán. Az érdekes versenyeket nagyszámu és diszes közönség nézte végig. A versenyek részletes eredménye a következő:

I. *Megnyitó verseny.* 1000 méter 1. Lőwy Arthur (Főv. K. E.) 2. Hercegh Béla (M. U. E.) 3. Barchtyr Ernő. („Előre" K. E.)

II. *Nyeretlenek versenye.* 1000 méter. A három előfutam 2—2 helyezettje közül: 1. Frisch Márton (Főv, K. E.) 2. Mohay József (Főv. K. E.) 3. Herczegh Béla (M. U. E.)

III. *Főverseny.* 2000 méter. 1. Bäumler Ede. (Főv. K. E.) 2. Katzer Ödön. („Előre." K. E.) 3. Dreilinger Nándor. (Kőbányai K. E.)

IV. *Tandem-verseny.* 3000 méter. 1. Bäumler Ede. (Főv. K. E.) és Greiner Frigyes. (Főv. K. E.) 2. Katzer Ödön és Baschtyr Ernő.

V. *Térelőny-verseny.* 2000 méter. Két előfutammal. 1. Dreilinger Nándor. (Kőb. L. E.) 100 méter előnynyel. 2. Löwy Arthur. (Főv. K. E.) 100 méter előnynyel. 3. Dedits Ferenc. (Vándorkedv K. K.) 120 m. előnynyel.

VI. *25 kilométeres verseny vezetőkkel.* 1. Papp Ferenc. („Előre" K. E.) 2. Dreilinger Nándor (Kőb. K. E.) 3. Greiner Frigyes. (Főv. K. E.) 4. Robesek Béla. (Főv. K. E.

A verseny után társas összejövetel és dijkiosztás volt.

*** **Budapesti ügető-versenyek.** Igen szépen sikerült az ügető-versenyek mai, harmadik napja. Pompás időben nagyszámu közönség nézte végig a versenyeket, amelyek mindvégig igen érdekesek voltak. Az ügető-versenyek eddigi sikere arra buzditotta az urkocsisok szövetkezetét, hogy tavaszi meetingjét még egy negyedik versenynappal megtoldja. Ez a pótnap kedden, május elsején lesz. A mai versenynapok ezek:

I. Carignano-dij. 1100 korona. Egyes fogatnak. Wienerwaldi ménes. Tüzoltó H.-ja első. Való második. Totalizatőr: 10 : 13.

II. Háromévesek handicapja. 1000 korona. Egyes fogatoknak. Hanzély Vivmanya első. Diana második. Totalizatőr: 10 : 45.

III. Nemzetközi handicap. 1200 korona. Egyes fogatoknak. Ifjabb Vojnits Sándor Brava G.-je első, Schnipfer második, Chatsworth harmadik. Totalizatőr: 10 : 23.

IV. Kettős handicap. 1400 korona. Báró Sennyey István fogata első, Kubinyi Márton fogata második, Rossmanit Alfréd fogata harmadik. Totalizatőr: 10 : 26.

V. Vigasz-handicap. 1200 korona. Egyes fogatoknak. Emresz Károly Schnipferje első, Marcsa második, Nepriatel II. harmadik. Totalizatőr 10 : 21.

VI. Bérkocsisok versenye. 800 korona. 2000 méter. Luczianovich fogata első, Feiser Sándoré második, Wachtelschneider Józsefé harmadik, indult még Lócza Lajos, Wampetics István, Drabos Imre és Mike Károly bérkocsija. Totalizatőr 10 : 21.

*** **Soproni lóversenyek.** A Katonatiszti Versenyegyesület lóverseny meetingjének, mint soproni táviratunk jelenti, ma volt a második és utolsó napja a tegnapinál is nagyobb érdeklődés mellett. A versenyek igen érdekesek voltak, volt egy urlovaspályákon szokatlan meglepetés is: *Lisbeth* győzelme a katonatiszti akadályversenyben, amelyre 154-et fizetett a totalizatőr tizre. Másküléönbeu programm szerint folyt minden; baleset egyetlen egy sem történt. Az eredmények a következők:

I. **Sikverseny.** Dij 800 korona. Távolság 2000 méter. Gróf Merweldt M. százados **Mogorvája** (Csiszár főhadnagy) első, báró Pletzger főhadnagy Do take careja (Koller főhadnagy) második, ugyanaz L'Allemandeja (tulajdonos) harmadik.

II. **Nyeretlenek gátversenye.** Dij 1500 korona. Távolság 2400 méter. Strzyovszky V. száz. **Diákja** (Szemere száz.) első, gróf Starhemberg Ex offoja (Tulajdonos) második, gróf Pongrácz J. Sironija (báró Eltz) harmadik.

III. **Eladó akadályverseny.** Dij 1300 korona. Távolság 4000 méter. Kreisler főhadn. **Lübeckje** (Tulajdonos) első, gróf Spaur V. Agraja (báró Eltz) második, Weilenbeck főhadn. Stréberje (Mondrák hadn.) harmadik.

IV. **Hirnök gátverseny.** Dij 2000 korona. Távolság 2400 méter. Walderode N. **Sciptója** (Eltz) első, Eizenstein főhadnagy Harsonája (Bolváry hadnagy) harmadik.

V. **Katonatiszti lóversenyegylet akadályverseny.** Dij 3000 korona. Távolság 4800 méter. Koller E. főhadnagy **Liszbethje** (a tulajdonos) első, B. Pletzger R. Nevermind II. (gr. Thun) második, Csiszár J. főhadnagy. Erlkönigje (Tulajdonos) harmadik.

*** **A bécsi lóversenyek.** Bécsből táviratozzák: A Trial stakes rendkivül nagy érdeklődés közt dőlt ma el a Freudenauban. Győztese, mint előre látható volt, *Polonius*, a második helyet *Kara* foglalta el, mig a többi három versenyző ugyszólván a startnál verve volt. *Polonius*, melyen nem istálló jockeyja *Wilton*, hanem *Adams* ült, erős favorit volt, mindössze 17-et fizetett győzelmére tizért a totalizatőr, a bookmakereknél pedig 1½ „reá"-val fogadták szivesen. A Góliáth-versenyt *Cinquevallo* nyerte meg igen erős küzdelem után, az áprilisi verseny pedig azért volt érdekes, mert győztese *Gondi* minden jel szerint egyike lesz az elsőbb rangu hároméveseknek. Tipleink közül Polóninson kivül a jó osztalékot fizetett Ne engedj és Szabász is beváltak. A részletes eredmények a következők:

I. *Áprilisi verseny.* Dij: 2000 korona. Távolság 1300 méter. *Gondi* első, Berceuse második, Icau harmadik. Itélet: Könnyen 3 hoszszal nyerve, 7 hoszszal harmadik. Totalizatőr: 10 : 21. Helyrefogadások: I. 50 : 55. II. 50 : 56.

II. *Handicap.* Dij: 2000 korona. Távolság: 1600 méter. *Alengon* első, Charmer második, Hengdian harmadik. Itélet: Könnyen 4 hoszszal nyerve, 8 hoszszal harmadik. Totalizatőr: 10 : 30. Helyrefogadások: I. 50 : 76. II. 50 : 104.

III. *Trial stakes.* Dij 40,000 korona. Távolság 1600 méter *Polónus* első, Kara második, Sobri harmadik. Ötnegyed hoszszal nyerve, 10 hoszszal harmadik. Totalizatőr 10: 17, Helyrefogadások 50: 61, 61 : 65.

IV. *Goliáth verseny.* Dij 4000 korona, távolság 1200 méter. *Cinquevallo* első, Goldenlock második, Pattogó harmadik. Itélet: Küzdelem után fejhoszszal nyerve, 3 hoszszal 3-ik. Totalizatőr: 10 : 39. Helyrefogadások: I. 50 : 114. II. 50 : 217.

V. *Eladó handicap.* Dij 2000 korona. Távolság 1000 méter. *Ne engedj* első, Orkán második, Esparsette harmadik. Itélet: 3 hoszszal nyerve, fejhoszszal 3-ik. Totalizatőr: 10 : 82. Helyrefogadások: I. 50 : 119, II. 50 : 140, III. 50 : 84.

VI. *Meidlingi dij.* Dij 3000 korona. Távolság 1800 méter. *Szabász* első, Drift második, Menyecske harmadik. Itélet: könnyen 2 és félhoszszal nyerve, ugyanannyival 3-ik. Totalizatőr: 10 : 57. Helyrefogadások: I. 50 : 84, II. 50 : 103, III. 50 : 83.

VII. *Eladó gátverseny.* Dij 1800 korona. Távolság 2400 méter. *Puritaner* első, Bambula második, Pacsirta harmadik. Itélet: könnyen 4 hoszszal nyerve, ugyanannyival 3-ik. Totalizatőr: 10 : 42. Helyrefogadások: I. 50 : 89, II. 50 : 66.

Nyilttér.

Orvosi tekintélyek a

SZOLYVAI

gyógyvizet kivétlen ajánlják: köszvény, hólyag, vizeleti szervek bajainál, cukorbetegség, vesebajok, gyomormegbetegedések, torok és tüdőszervek bántalmai esetén

Különös izü és igen üditő asztali viz

LUHI ERZSÉBET gyógyforrás

Legkiválóbb hazai gyomorgyógyviz; gyomor- s tüdőbántalmak ellen Specificum. Kapható a jobb ásványvizüzletekben és az uradalmi ásványvizek bérlőségénél Szolyván, Bereg-m.

Hol kibás mag miatt rosszul kelt a vetés, oda az ismert kitűnő minőségben még

minden fajtáju

takarmányrépamagot

szállithat

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari szállító

Andrássy-ut 23. BUDAPEST Rottenbiller-uteza 33.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

KÖZGAZDASÁG.

A Fővárosi Malom-Egyesület ma, vasárnap délelőtt fél tizenegy órakor tartotta harmadik rendes évi közgyülését egyleti helyiségében. A közgyülésen nemcsak az egyesület tagjai, hanem a Szegeden székelő Vidéki Malomiparosok Országos Egyesületének és a Miskolcon székelő Magyar Vidéki Malomipar-Egyesület kiküldöttjei is megjelentek. A közgyülésen megyeri *Krausz* Lajos egyesületi alelnök betegsége miatt *Déry* Izidor elnököt, aki üdvözölve a testvér-egyesületek képviselőit és az egyesület tagjait, rövid visszapillantást vetett az elmult év eseményeire. A Fekete Ignác egyesületi titkár által felolvasott évi jelentés szélesköru egyesületi tevékenységről számot. A helyeslésnek és tetszésnek fogadott elnöki jelentést a közgyülés tudomásul vette, *Zückler* Adolf elhunyt elnök emlékét jegyzőkönyvbe iktatta, az előterjesztett zárszámadásokat tudomasul vette és az 1900. évi költségelőirányzatot megállapitotta. A tisztikar megbizása lejárván, a közgyülés az elnöki tisztet ezuttal be nem töltötte és az alelnöki tisztre megyeri *Krausz* Lajos kir. tanácsost választotta meg egyhangulag. Számvizsgálók lettek: *Barkány* Leó, *Hapner* József és *May* Andor igazgatók. Ezután módositották az alan-

szabályok egyik intézkedését és elfogadták a Pesti Viktória Gőzmalom inditványát, mely szerint a három egyesület közös felterjesztést intézzen a kereskedelemügyi miniszterhez és kérje az oly külföldről behozott juttazsákok után a vámvisszatéritést, melyek őrleményekkel töltve ismét kivitelre kerülnek. A közgyülés ezzel véget ért s kezdetét vette a *három malomegyyesület* közös tanácskozása.

A közös tanácskozás tárgyai voltak: a magyar malomegyesületek szövetségének szervezeti szabályzata, a liszteladás, lisztfokozati, zsákvisszavásárlási és csomagolási egyezmények ügye, az üzem rendezésének kérdése és az országos kölcsönös malombiztositó szövetkezet kérdése. Mind a négy tárgy felett élénk vita indult meg, mire bizottságokat küldtek ki, amelyek a kérdésekkel foglalkozni fognak. A közös értekezlet befejeztével *Mayer* Emil és *Kulinyi* Zsigmond köszönetet mondtak a magyar fővárosi malomegyesületnek a vezető szerepért, melyet a magyar malomipar érdekei megvédésénél visz és kivált megyeri Krausz Lajos alelnöknek ügybuzgóságáért· Az értekezlet befejeztével az egybegyültek ebédre jöttek össze a Royal-szállóban, ahol számos felköszöntőt mondottak.

Az országos kertészeti egyesület ma délelőtt tartotta az évi rendes közgyülését, emőkei *Emich* Gusztáv m. kir. udvari tanácsos elnöklése mellett. Az igazgatóság jelentését *Kardos* Árpád terjesztette elő. Az egyesület működésének egyik igen szép eredménye, hogy tavaly fényesen sikerült gyümölcskiállitást rendezett, Ezt az idén is megismétlik. Az 1901-ik évben nagyszabásu kertészeti kiállitást rendeznek, amelyre már külföldről is jelentkeztek. Bemutatásra került a zárószámadás, vagyonmérleg, valamint az 1900. évi költsegvetés, ez utóbbi mintegy 7400 frt bevétellel és csaknem annyi kiadással, a melyeket a közgyülés tudomasul vett. Végül ujból megalakitották a választmányt.

Liszt. (A *Budapesti Napló* tudósitójától.) A gabonapiac lanyhasága miatt a lisztüzletben is nyugodt volt a hangulat. A bel és külföldön tartózkodtak nagyobb bevasárlásoktól, ami főképpen azon körülménynek tulajdonitható, hogy a hausse idején mindenfelé bőven fedezték a vevők szükségleteiket. A külföldre szállitott nagyobb mennyiségü nullás liszt miatt malmaink kötelezetsége ezen fajtában csökkent, miért is az árát 40 fillérrel leszállitották. Takarmánycikkek iránt a kereslet élénk.

0	1	2	3	4	5
27.40	26.—	24.40	22.70	22.20	21.60
6	7	7½	8	F	G
20.—	17.—	14.50	11.90	9.—	9.—

Az árak 100 kgkint, zsákostól Budapesten szálllitva.

Terpentinolaj. (*Kalmár* Sándor cég jelentése.) Azonnali szállitásra az irányzat piacunkon kellemes, ellenben határidőre kereslet alig mutatkozik. Ugyan e jelenség észlelhető a nagyobb piacokon is és például Rotterdamban május-juniusi terminus 4 hollandi forinttal olcsóbb a prompt-árunál. Viztiszta orosz áruért jegyzünk nagyban: 51—52 korona ab Budapest 100 kilogrammonkint ingyen hordóban, készpénzfizetésre. Egyes hordók 1 koronával drágábbak.

Denaturált szesz. (Kalmár Sándor cég jelentése.) A hét első felében vontatott volt az üzletmenet, mig később a bécsi tőzsde emelkedő jegyzései befolyása alatt az irányzat megszilárdult. Különösen későbbi szállitások iránt mutatkozik érdeklődés, melyeknél a napi áraknál helylyel-közel ½—½ koronányi ártöbblet volt elérhető. Mai nagybani jegyzések: 37½—38 korona, 10.000 liter fokonkint hordóval együtt, ab Budapest készpénzfizetésre,engedmény nélkül. Egyes hordók 1 koronával drágábbak.

TÁVIRATOK.

Róma, április 29. *Ferdinánd* bolgár fejedelem Nápolyból Felső-Olaszországba utaztában Rómán átutazott.

Az amsterdami szedő-sztrájk,

Amsterdam, április 29. Az itteni lapok vezető emberei ma értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy holnaptól kezdve *szedőgéppel készült közös lapot adnak ki közös fejjel.* A lap valószinüleg reggel és este fog megjelenni.

Parasztgyülés Bécsben.

Béos, április 29. A városháza népcsarnokában megtartott alsóausztriai parasztgyülés igen látogatott volt. Lueger polgármesteren kivül, aki a gyülés résztvevőit beszéddel üdvözölte, még számos alsóausztriai reichsrathi képviselő jelent meg. Több határozati javaslatot fogadtak el a földmivelők fiainak a katonai szolgálat tekintetében adandó kedvezmények, az olasz borvámz-áradék eltörlése és a mezőgazdasági szövetkezetekről a reichsrath elé terjesztett törvényjavaslat mielőbbi törvényerőre emelése tárgyában. A gyülést ő felsége éltetésével berekesztették.

N a p i r e n d.

Naptár. Hétfő, április 30. — Római katolikus: Szien. Katal. — Protestáns: Zsófia. — Görög-orosz: (ápr. 17.) Simeon pk. — Zsidó: Ijar 1. R. Ch. — A nap kél 4 óra 30 perckor. — Nyugszik 6 óra 53 perckor. — A hold kél reggel 5 óra 3 perckor. — Nyugszik délután 8 óra 41 perckor.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor.

A szabadelvü párt értekezlete esti 7 órakor. Előzőleg a kijelölő bizottság ülése 6 órakor.

A székesfőváros magánépitési bizottságának ülése d. u. 5 órakor az uj városházán.

A Magyar Tudományos Akadémia összes ülése délután 5 órakor.

Maleczkyné dalestéje este fél 8 órakor a Vármegyeház disztermében.

A Magyar Szinházban Szulamith századik előadása.

Nemzeti muzeum: Természetrajzi tára nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. A többi tárai 1 korona belépődij mellett megtekinthetők.

Tavaszi tárlat a városligeti Mücsarnokban, nyitva délelőtt 9 órától esti 6 óráig. Belépődij 1 korona.

Országos képtár zárva.

Iparművészeti muzeum zárva.

Közlekedési Muzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Mezőgazdasági Muzeum zárva.

Teknologiai iparmuzeum nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyüjteménye nyitva délelőtt 10—1-ig.

Egyetemi könyvtár zárva.

Iparművészeti muzeumi könyvtár zárva.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállitása, a Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körut 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.

Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész uj szenzációs müsor.

Folies Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes müsor.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legolcsóbb szállodája.

Union-Szálloda diszes nagy étterem, villanyvilágitás, specialitás *kerékpárterem.*

Petanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetést.) Ujonnan berendezett fényes éttermek.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince ét-termekben Dobronyi Géza I-ső rangu zenekarának hangversenye.

Dr. Budai féle
GYÖNGYVIRÁG-CRÊME

Szépséget, üdeséget varázsol a női arcra

Eltávolitja a bőratkákat, szeplőt, májfoltot.

1 nagy tégely ára 60 kr.

Kapható minden gyógyszertárban és illatszer kereskedésben.

Főraktár:

Városi gyógyszertár BUDAPEST, Városház-tér.

(Utánzatokat ne tessék elfogadni.)

Alapitás éve 1843.

Kuhn Károly és Tsa Bécsben

Gyári raktár: I., Stephansplatz 6.

ajánlják

J. Klaps tollaikat EF-, F-, M-, B-, és BF-hegyekkel

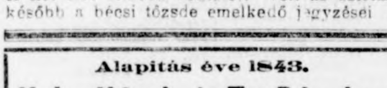

Kaphatók az összes jobbfajta papirkereskedésekben.

A nagyméit. cs. kir. közigazgatósági biróság 1899. október 14. kelt 8130. számu itélete szerint a „J. Klaps-Feder" védjegyszóhoz kizarólag nekünk van jogunk.

25 kitüntetés, diszoklevél, arany és ezüst érem.

Finom likőrök gyára — Finom puncsok gyára

LICHTWITZ E. ÉS TSA

cs. és kir. udvari szállitók

Troppau (Osztrák-Szilézia), fióktelep Bordeauxban,

ajánlják az ő kedvelt

likőr-specialitásaikat:

allas, barátlikör, eckau 00, chartreuse, cacao à la vanille, curaçao, anisette, sherry brandy, vanilia, abricotine, ebereschen, stb.

Finom francia konyakok, legjobb fajta jamaikai-rum, whisky behozatala.

Kapható az összes jobbfajta füszeres és csemegés üzletekben.

Titkos betegségek

mindennemét, impotentiát még idősebbeknél is meglepő sikerrel, alaposan gyógyitja

med. univ.

Dr. Fabinyi

v. kórházi orvos, specialista

oly módszerrel, melyet

sok ezer betegnél

biztos eredménynyel alkalmazott számos évi kórházi gyakorlatában.

Biztos siker folytán honorárium utólag is fizethető. Levelekre dijtalanul válasz; kivánatra gyógyszerek. 16678

Lakás: Budapest, VII., Erzsébet-körut 12. I. em.

Bejárat a lépcsőnél.

Külön várótermek.

Rendel { d. e. 9—3-ig / este 6—8-ig.

Luser L.-féle tourista-tapasz.

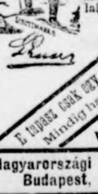

Biztosan és gyorsan ható szer tyukszem, szemölcs és a talp, valamint a sarek bőrkeményedési, továbbá mindennemü bőrelszarusodás ellen. A hatásért jótállás vállaltatik.

E tapasz csak egy nagyságban létezik és pedig darabonkint 60 krért. Mindig határozottan LUSER-féle tourista-tapasz kérendő.

Központi szétk. raktár: SCHWENK L. gyógysz. MEIDLING-BÉCS.

Csak akkor valódi, ha minden használati utasitás és minden tapasz a mellettes védjegygyel és aláirással el van látva, azért is erre ügyelni kell.

1 doboz ára kor. 1.20.

Vidékre kor. 1.60 előzetes beküldése mellett bérm.

Magyarországi főraktár: Török József gyógysz. Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 29.

50 évi siker!

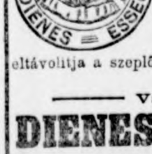

Eszéki arckenőcs és eszéki SALVATOR-szappan

eltávolitja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztátlanságát.

Valódi csakis a

DIENES J. C. Salvator-gyógytárából

Eszéken felsőváros.

1 tégely eszéki arckenőcs ára 70 fillér és 1 kor.
1 drb Salvator-szappan „ — — 1 kor.
1 tégely kézi paszta „ — — 1 „ 20 fillér
Lyoni rizspor kis dob. 1 kor., nagy dob. kor. 2.—

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrészektől és megfelelnek tökéletesen a 71012. sz. B. m. rendeletnek.

Főraktár BUDAPESTEN: Török József gyógyszertára, VI., Király-utca 12. és Andrássy-ut 29.

KRÓNIKUS

Viszketeg, mindenféle sömör, ótvar, bőrhámlás, test-, kéz-, lábizzadás ellen orvosilag ajánltatik az Erényi-féle „Ichtiol-Salicil," mely ezen bajokat a test bármely részén alaposan gyógyitja. Használati utasitással ára 3 korona.

„MAKACS"

Csuz, köszvény, derékfájás, hasogatások, szaggatás, szurás, máj-, lép-, gyomordaganat ellen biztos készitmény az Erényi-féle

„NERVIN"

Postán megrendelhető: Erényi Béla gyógyszertárából Szabadszállás 5. (Pestmegye). Budapesti főraktárak: Török József, Király-utca 12. Dr. Budai Emil, Városház-tér. Dr. Egger, Váci-körut 17.

Butor

ugy készpénzért, mint részletfizetésre

legegyszerübbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kapható

Ehrentreu és Fuchs testvéreknél

BUDAPEST,

VI., Teréz-körut 8. sz.

(Andrássy-ut közelében.)

Képes árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Dr. Lengiel

nyirfabalzsam

kir. szab. Svédhonra.

Már magában véve azon növényi nedv, a mely a nyirfából kifolyik, ha annak törzsét megfurjuk, emberemlékezet óta mint a legkitünőbb szépitőszer volt ismeretes, ha azonban ezen nedv, a feltaláló utasitásai szerint balzsammá alakittatik át, csak akkor nyer ugyszólván csodálatos hatást. Ha este megkenjük vele az arcot vagy más bőrrészeket, már másnap csaknem észrevétlenül pikkelyek válnak le a bőrről, a mely ezáltal fehérré és gyöngéddé válik. Ezen balzsam kisimitja az arcon a ráncokat és himlőhelyeket, ifju arcszint, a bőrnek fehérséget, gyöngédséget és üdeséget kölcsönöz; a legrövidebb idő alatt eltávolitja a szeplőt, májfoltot és anyajegyeket, orrverességet, bőratkát s a bőr minden más egyéb tisztátalanságát. Ára egy korsónak használati utasitással 1 frt 50 kr. Kapható minden jobb gyógyszertárban.

A nyirfabalzsam által puhává lett bőr konzerválására ajánlatos ezzel egyidejüleg a dr. Lengiel-féle

OPO-KRÉMET

használni. Egy tégely 1 korona 20 fillér.

A dr. Lengiel-féle Benzoe-szappan a legalkalmasabb hygienikus szappan, mely a bőrt enyhévé és fehérré teszi és hivatva van a balzsam jó hatását fokozni. Egy darab ára 1 korona 20 fillér.

Főraktár Magyarország részére

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertára

Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 29. sz.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Hétfő, 1900. április hó 30-án.

Signorini Ferenc felléptével.

A zsidónő.

Opera 5 felvonásban. Zenéjét szerzette Halévy. Szövegét írta Scribe.

Személyek:

A császár	* * *	Eleázár	Signorini
Brogni	Ney D.	Eudoxia	Blätterbauer
Lipót	Kertész	Recha	Vasquezné
Ruggiéro	Várady	Herold	Ney B.
Alberti	Mihályi		

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHÁZ.

Hétfő, 1900. április hó 30-án.

Hamlet, dán királyfi.

Tragédia 5 felvonásban, irta Shakespeare. Forditotta Arany János.

Személyek:

Claudius	Szacsvay	Rosenkranz	Latabár
Hamlet	Mihályfi	Guildenstern	Dezső
Horatio	Pálfi	Osrik	Fábián K.
Polonius	Szigeti	Marcellus	Horváth
Laertes	Ivánfi	Gertrud	Helvey
Voltimand	Narcisz	Ophélia	Török I.

Kezdete 7 órakor.

VÁR-SZINHÁZ.

Hétfő, 1900. április hó 30-án.

Zárva.

VIGSZINHÁZ.

Hétfő, 1900. április hó 30-án.

Osztrigás Mici.

Bohózat 3 felv. Irta: Feydeau. Forditotta: Béldi Izor.

Személyek:

Petypon	Hegedüs	Čorignon	Góth
Gabrielle	Nikó L.	Montgicourt	Gyöngyi
Tábornok	Szathmáry	Marollier	Tapolczai
Clementine	Almási L.	Virettené	Makróczyné
Osztr. Mici	Delli	Báróné	Bálint R.

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.

Hétfő, 1900. április hó 30-án.

Az eleven ördög.

Vig operette 3 felvonásban. Bayard után szabadon átdolgozta Deréki Antal. Zenéjét szerzé Konti József.

Személyek:

Soubise herceg	Horváth	Desperriéres	Németh
A hercegné	Siposné	Veronika	Csatai Zs.
Tibulle	Szirmai	Margot, leánya	Harmath
Hermine	Bojár	Grevin	Ujvári
Letoriéres	Ámon	Marianne, neje	Bárdy
Pomponius	Kovács	Rendőrtiszt	Pécsi

Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Hétfő, 1900. április hó 30-án.

L. Komáromi Mariska assz. felléptével.

Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából irták: Beöthy László és Makai Emil, zenéjét szerzette: Davidsohn Emánuel.

Személyek:

Monaóh	Szilágyi	Szulamit	Komáromi
Áron	Mátrai	Abigail	Ledofsky
Absolon	Beöthy	Cingitang	Rózsahegyi

Kezdete 7½ órakor.

URÁNIA SZINHAZ

Kerepesi-ut 21.

Hétfő, 1900. április hó 30-án.

Velence.

Irta Dessewffy Arisztid.

Kezdete 7½ órakor.

KISFALUDY SZINHAZ.

Hétfő, 1900. április hó 30-án.

Amor az iskolában.

Operett 1 felvonásban. Zenéjét szerzette Frank Richárd. Szövegét Magyar Bertalan.

Utána:

Mult.

Dramolett 1 felvonásban. Irta Győző Lajos.

Végül:

Miss Mary Gouldot a Metropolitan Opera-House vol táncosnőjének fellépte.

Kezdete 7 órakor.

BUTOR részletfizetésre!

Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyházférfiak, valamint más hitelképes egyének kedvező szetési feltételek mellett kapnak szilárd gyártmányu asztalos- és kárpitozott butorokat.

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em.

Árjegyzéket 25 kr. levéljegy beküldése ellen bérmentve küld fentt cég B. osztálya. 5167

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Ma nagy jutalomjáték előadás

Teloni Paula k. a.

közkedvelt énekesnő és színésznő javára, egész uj mulattató müsorral, szinre kerül:

„Die Näherin"

eredeti bohózat énekkel, uj dalbetétek énekli Teloni Paula k. a. és Baumann ur.

Holnap **kedden** május 1-én mutatkozik be a fashionablesportévad fényes müsora, melybena legelőkelőbb müvészeti mutatványok foglaltatnak.

„Örvény tánc"

a huszadik század ezt a legujabb csodamü látványát a

Les Alex nevü táncospár mutatja be.

Moraw Adel a bécsi josefstadti szinház szubrett primadonnája uj és nálunk ismeretlen müsorával lép fel.

Charles Pauly

a legtökéletesebb fütymüvész és állathangok utánzója.

La Jolie Nana Lucia

francia excentrikus énekesnő.

Les Carangeots

acrobaták müvész mutatványokkal.

Anie Anetta k. a.

ének és tanczubrett!

Azonkivül a müsor összes ujonnan szerződött müvészei.

Jegyek a nappali pénztárnál és elővételben Weiss A. nagytőzsde Károly-körut 26.

A mulató villanyos világitása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készi tettek.

FOLIES CAPRICE

Ma

nagy ujdonsági est!!

11 órakor:

Die Hochstaplerin.

Bohózat Leitner H.-től.

Megelőzőleg 10 órakor. Megelőzőleg 10 órakor.

Szenzációs ujdonság!

A csonkafülü ember.

Bohózat. F. de Croiset eszméje után irta Etienne. Rendező Rott S.

Személyek:

Bachruch Jeremiás szabnagykereskedő	Pfeifer M.
Célia, neje	Schindlerné G.
Hajnalka, leányuk	Ferenczy Zs.
Dr. Kazár Ede ügyvéd, mellesleg milliomos	Rott S.
Dr. Spitz Gerő, idegorvos	Steinhardt G.
Szimathy Leó hirlapiró	Fürst B.
Gedeon, Dr. Kazár szolgája	Peterdi Gy.
Adonyi Mariska mülovarnő	Jungwirth C.
Lili, szobaleány egy budapesti nagyszállóban	St. Lengyel G.
James, főpincér	Echten K.

Ujságárus, távirószolga.

Történik napjainkban, egy elsőrangu budapesti nagyszállóban, Dr. Kazár külön lakosztályán.

4½ ko. Manilla Melange kávé

elvámolva és bérmentve költségmentesen házhoz szállitva

7.50 kr.

Belák István

BUDAPEST,

VII., Rottenbiller-u. 4.

Butor

készpénzért vagy

részlet-fizetésre

legolcsóbban

FUCHS BÓDOG-nál

BUDAPEST,

József-körut 26.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tár s

kerestetik, keresztény, egy tiszavidéki gőzmalomnak nagyobbitásához 60—70 ezer korona betéttel. Ajánlat kéretik „B. B. 53" jelige alatt Goldberger A. V. hirdetési irodába Budapest, Vá ci-utca 20.

Megyei felügyelő. A monarchia legelőkelőbb gyermekbiztosító intézete, magas javadalmazás, későbbi állandósitás mellett, nagy ismeretség és összeköttetéssel biró egyéneket alkalmaz. Ugyanezen intézetnél még néhány jól jövedelmező főügynökség kiadó. Szives levélbeli megkeresések „2400" jelige alatt Goldberger A. V. hirdetési irodájába Budapest, Váci-utca 20. sz. alá kéretnek.

Sternberg Ármin és Testv cs. és kir. udvari **hangszergyár.**

Központi főraktárában:

Kerepesi-ut 36.

Cimbalmok

szép, erőteljes és csengő hanggal kaphatók 35 frttól felj. 500 frtig.

Külön zongora-termek: hol a leghirnevesebb zongorák jutányosan beszerezhetők: Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-körut sarok) Zenepalota.

Árjegyzék egészen díjmentes.

Faj baromfi és azok tojásai.

Tyukok: Cochin-China, Brahma, Plymouth-Roks, Langshahn, Houdan és törpe.

1 törzs (1 kakas 2 tyuk) 12—50 korona.

1 tojás 20—60 fillér.

Kacsák: Aylesbury, Pecking és Pézsma.

1 törzs (1 hím 2 tojó) 40 korona, 1 tojás 60 fill.

Pulykák: hófehérek és bronzszinüek.

1 törzs 40—80 korona, 1 tojás 1.20 korona.

Óriási házi nyúl

hosszu lecsüngő fülekkel, párja kor szerint 8—32 korona.

Gróf Batthyány Zsigmond-féle

„uradalom" fajbaromfi tenyészdéje

Csendlak, posta: Vas-Ferencfalva. 10367

A legjobb szivarka hüvelyeket

árusitja az **Uránia** szivarkahüvely bizományi raktár Budapesten, Kertész-utca 35. Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Teveszőr Havelok teljes gallérral 6 frt.

Erlingi Loden-Havelok teljes gallérral 9 frt.

Tiroli-Havelok teljes gallérral 10 frt.

ROTHBERGER JAKAB cs. és kir. udvari szállitó

Váci-utca 6. szám.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyenek 30 krért Réthy-féle pemetefücukorkát.

Zálogházi

cédulákat veszek. Eladok 13 latos ezüst evőkészleteket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, haltálakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőkészleteket 138 frttól kezdve, dus választék mindennemü ezüst müötvös tárgyakban, arany ferfiláncok kőlógróval, grammja 85 kr., massziv arany gyűrük 2 frt 40 krtól, tula remontoir órák 6 frt. Grünberger Ármin Béla örökösei Budapesten, IV., Városház-tér 9., I. em. 23. Harisbazár. Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen. Részletfizetésre is.

ÉNZT

SORSJEGYEKRE és ÉRTÉKPAPIROKRA (visszafizethető tetszés szerinti kisebb részletekben is) bármily összeget igen olcsón ad

KOVÁRY ÁRMIN

bank- és váltóüzlete osztálysorsjáték-főelárusító.

IV. ker. Ferenciek-tere. Gróf Csiráky-palota

ERENYI-féle

javitott fiakkerpor remek nagy dobozokban 50 kr.-ért kapható köhögés, nehéz légzés, hurutos bántalmak ellen. 8929

CSIZ

ezidőszerint a legerősebb

Jód-Brom-Forrás-Fürdő.

Égbajlata száraz, meleg; gyógyeredmények meglepők. Fürdőevad május 1-től szeptember végéig. 180 kényelmesen felszerelt lakszoba; szanatórium, gyógytár; zongora-, olvasó-billiárd-terem; lawn-tennis; térzene. Katonatisztek, államhivatalnokok május 1-től junius 15-éig és augusztus 15-től szeptember végéig gyógy- és fürdődíj tekintetében 50% kedvezményben részesülnek. Hivatalos fürdőorvos: Dr. Sassy János. Kimeritő prospektusokkal szolgál kivánatra a fürdőigazgatóság Csiz per Rima-Szécs. Az évad alatt posta és távirda helyben. Csiz a Füleö-Miskolci vasutvonal állomása.

Garçon-butorok.

Egy németországi gyáros, k néhány hónapig IV. ker Káplán-utca 32. sz. I. em akott, teljes lakberendezését eladta és ez jutányos áron kapható. Ezenkivül nagy választék háló-, ebédlő-, szalon uriszobákdan barok-, ó-német-, angol-, renaissance stylusban, szőnyegek, valódi olajfestmények és egyes butordarabokban. Ugyszintén keveset használt butorok azonnal készpénzfizetés ellenében vétetnek és eladatnak Kerepesi-ut 64. sz alatt az I. emeleten.

Radó Antal: Költők Albuma

Jelenkori magyar költők verseiből. Harmincöt magyar festőművész képeivel. 28 forint helyett **18 forint.**

Megrendelhető a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában József-körut 18.

Köszönetnyilvánitás.

T. c.

Van szerencsénk a n. é. közönség és igen tisztelt vevőink becses tudomására hozni, hogy több mint félszázad óta

Granichstädten Testvérek cég

alatt fennállott, igen széles körben a legjobb hirnévnek örvendett ékszeráru üzletünket az egyedüli cégtulajdonos előre haladott életkora és hosszasabb betegeskedése miatt

1900. év április hó 30-ával végképpen feloszlatjuk.

Nem mulaszthatjuk el ezen alkalmat, hogy azon kiváló nagy bizalomért, becsülésért és nagyrabecsült támogatásert, melyben cégünket oly hosszu időn át a nagyérdemü közönség és igen tisztelt vevőkörünk részesiteni kegyeskedett, legmélyebben érzett köszönetünket ne nyilvánitsuk.

Reméljük, hogy cégünk kiváló jó hirneve még sokáig emlékezetében marad ugy a nagyérdemü közönség, valamint igen tisztelt volt vevőkörünknek.

Kiváló tisztelettel

Granichstädten Testvérek

cs. és kir. udvari ékszerészek

BUDAPEST, IV., Kristóf-tér 2.

Osztálysorsjegyek Mercur-Banknál

Budapest, V., Dorottya-utca 12. 1/1 12 korona, 1/2 6 korona, 1/4 3 korona, 1/8 1.50 korona.

Nyomatott a „Pátria" irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX., Üllői-ut 25.